

Anni Manninen

“ONCE IN A LIFETIME”
AVARTTI JUVAN VAPAA-
AIKAPALVELUJEN
TOIMINTAMUOTONA

Opinnäytetyö
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön
koulutusohjelma

Huhtikuu 2011

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>	<p>Opinnäytetyön päivämäärä</p> <p style="text-align: center;">11.4.2011</p>	
<p>Tekijä(t)</p> <p>Anni Manninen</p>	<p>Koulutusohjelma ja suuntautuminen</p> <p>Kansalaistoiminta ja nuorisotyö</p>	
<p>Nimeke</p> <p>”Once in a lifetime” Avartti Juvan vapaa-aikapalvelujen toimintamuotona</p>		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Toiminnallinen opinnäytetyöni on kuvaus siitä, millainen prosessi on Avartti-ryhmän käynnistäminen. Idea toiminnalliseen opinnäytetyöhöni lähti vuoden 2010 lopulla, jolloin aloitin opiskeluun liittyvän harjoittelun Juvan kunnan vapaa-aikapalveluissa. Aihevalinta syntyi harjoitteluohjaajan ajatuksesta. Hän ehdotti, että alkaisin suunnitella ja työstää uutta ryhmää. Samalla pohdimme Avartti-toiminnan kehittämistä ja uudistamista.</p> <p>Avartti-nuoret sen tekevät on harrasteohjelma 14 - 25-vuotiaille nuorille. Juvan kunnassa Avartti on ollut jo vuodesta 2002 lähtien. Juvan Avartti on toiminut nämä vuodet saman periaatteen mukaan. Avartti on ollut osana ohjaajakoulutusta ja tämä on sulkenut itsenäiset Avartti aloittajat ulkopuolelle. Ajatuksena oli lähteä kehittämään vanhaa toimintaa uudeksi niin, että toiminta saisi jatkuvuutta ja mahdollistaisi lisä-etenijöitä Avartin eri tasoille.</p> <p>Esiselvitys ennen Avartti-ryhmän aloittamista helpotti uuden ryhmän suunnittelemista ja sen kehittämistä. Haastattelin esiselvitykseen Juvan Avartti-ohjaajaa sekä toiminnassa mukana olleita nuoria. Tavoitteena oli kerätä tietoja esimerkiksi informoinnista, motivoinnista sekä tavoitteiden asettamisesta.</p> <p>Esiselvityksen jälkeen laadin uudelle ryhmälle suunnitelman ja tavoitteet. Käytin suunnitelmassani apuna tekemääni esiselvitystä ja Andrew McMenaminin (2004) käsikirjaa. Suunnitelmaa rajatessa huomioin sen, että opinnäytetyöni tulisi päättymään, vaikka toiminta jatkuu. Kehitin ryhmän tavoitteet tilanteeseen, jossa nuorilla olisi kaikki tavoitteet ja toiminnot luotuna sekä aloitettuna. Työskentelin ryhmän kanssa kolmen kuukauden ajan. Ennen toiminnan loppumista päätimme ryhmäni kanssa, että kouluttautuisin ohjaajaksi. Näin pystyn toimimaan nuorten kanssa jatkossakin. Toiminnan kehittäminen loi paljon uusia näkökulmia. Avartti-toiminnassa ohjaajien rooli koetaan tärkeänä. Heidän tulisi saada toimintaan enemmän tukea. Nuorille tulisi taata paremmat mahdollisuudet toimintojen ja tavoitteiden löytämiseen. Toiminnassa ilmeni myös, että poikien motivointi on haastavaa. Vaikka monia asioita parannettiin, monia asioita jäi kehitettäväksi vielä tulevaisuudessakin.</p>		
<p>Asiasanat (avainsanat)</p> <p>Avartti-nuoret sen tekevät, kehittäminen, toiminnallisuus, suunnittelu, ryhmätoiminta</p>		
<p>Sivumäärä</p> <p>57+4</p>	<p>Kieli</p> <p>Suomi</p>	<p>URN</p>
<p>Huomautus (huomautukset liitteistä)</p>		
<p>Ohjaavan opettajan nimi</p> <p>Tommi Pantzar</p>	<p>Opinnäytetyön toimeksiantaja</p> <p>Juvan vapaa-aikapalvelut</p>	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis April 11, 2011	
Author(s) Anni Manninen		Degree programme and option Civic Activities and Youth Work	
Name of the bachelor's thesis "Once in a lifetime", International Award For Young People in Juva			
Abstract This functional thesis is a description of what it is like to start new Award group. I got idea of for my thesis at the end of 2010, when I did my practical training in the Youth work service in Juva. I got the idea from my mentor. She suggested that I could start to plan and work on a new group. At the same time we were considering how to develop and reform the Award. There has been an Award in Juva since 2002. It has operatid according to the same principles all these years. The Award has been a part of the instructor training. And this has left independent people outside. Our object was to do develop the operation so that it should continue longer and more young people should reach different levels of the Award. A premilinary report before starting the group made it easier to plan and develop the activity of the group. For the premilinary report I interviewed the Award trainer and young Award members in Juva. I wanted to have information about how Award informs and motivates its members and how they set goals. After the premilinary report I devised a plan and goals for my new group. In my plan I used the premilinary report which I had made and The handbook by Andrew McMenamin (2004). When I made my plan I had to take into consideration that when my work is ready the group will continue to operation. I made the objectives so that all goals and activities are ready and started. I worked with the group for three months. The objectives that I set for that time came true. Before the ending, we decided with my group that I should train myself as an Award trainer. So I am able to work with these young people in the future. We made improved things with my group, but still there are many things to improve in the future.			
Subject headings, (keywords) International Award For Young People, development, feature, planning, group activities			
Pages 57+4	Language Finnish	URN	
Remarks, notes on appendices			
Tutor Tommi Pantzar		Bachelor's thesis assigned by Services of free time in Juva	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	TYÖN TARKOITUS JA LÄHTÖKOHDAT	1
3	AVARTTI-NUORET SEN TEKEVÄT!	2
3.1	Kurt Hahn-Avartti idean lähtökohta	4
3.2	Avartin historia	5
3.3	Avartti nuorisokasvatuksen kentässä	7
4	OHJELMAN RAKENNE	8
4.1	Tasot	8
4.2	Toiminnot	9
4.3	Tunnustusten jako	11
4.4	Ketkä ohjaavat?	11
4.5	Avartin näkymät tulevaisuudessa	12
5	JUVAN AVARTTI-NUORET SEN TEKEVÄT! -TOIMINTA	13
5.1	Lähtökohtia kehittämistoiminnalle	13
5.2	Juvan Avartin historia	14
5.3	Juvan Avartti-toiminta vuodesta 2006	15
6	ESISELVITYS JUVAN AVARTTI-TOIMINNA KEHITTÄMISEKSI	15
6.1	Esiselvityksessä käytetyt menetelmät	15
6.1.1	Strukturoitu kysely	16
6.1.2	Teemahaastattelu	17
6.1.2	Opinnäytetyöpäiväkirja	17
6.2	Millainen ryhmä on sopiva?	18
6.3	Mistä paikat toiminnoille?	20
6.4	Mitä hyötyä Avartista on nuorille?	21
6.5	Ohjaajan rooli?	23
6.6	Toiminnan informointi	25
6.7	Nuorten motivointi	26
6.8	Toiminnan tavoitteiden asettaminen	29
7	AVARTTI-RYHMÄN TOIMINNAN KÄYNNISTÄMINEN	30
7.1	Ensimmäinen askel	31
7.2	Mikä on minun kohderyhmäni?	31

7.3	Ryhmä koon vaikutus	32
7.4	Mistä aloittavat nuoret saivat toiminnoilleen paikat?	33
7.5	Kuinka saataisiin informaatio kulkemaan nuorille ym?	35
7.6	Millä keinoin motivoin nuoret toimintaan?	36
7.7	Tapaammeko viikon vai kahden välein? Mitä tapaamiset pitävät sisällään?39	
7.8	Tavoitteiden asettamisen vaikeus	41
7.9	Viimeinen askel	42
8	POHDINTA	42
	LÄHTEET	48

LIITE/LIITTEET

- 1 Kysely
- 2 Avartti-ohjaajan haastattelu
- 3 Opinnäytetyöpäiväkirja esimerkki
- 4 Lupalomake-esimerkki

1 JOHDANTO

”Once in a lifetime!” -erään pronssitason suorittaneen Avartti-kokemus on kiteytetty lyhyeksi ja ytimekkääksi lauseeksi. Avartti-nuoret sen tekevät! on 14 – 25-vuotiaille tarkoitettu harrasteohjelma. Avartti on nuorille kokemus monien muiden rinnalla. Suomessa on tällä hetkellä monia erilaisia harrastustoimintaohjelmia, kuten partio sekä erilaiset harrastetoimintaohjelmat. Millä tavoin Avartti poikkeaa esimerkiksi partiosta? Mikä on se Avartin erillisyys, mikä saa nuoret siihen osallistumaan? Juvan kunnassa Avartti on koettu erityislaatuiseksi ja opettavaiseksi kokemukseksi. Avartti on opettanut nuorille paljon itsestä, muista ja ympäristöstä. Avartin toimintojen monipuolisuus ja toiminnallisuus on koettu Juvalla hyväksi asiaksi. Ohjelma tarjoaa nuorille uusia kokemuksia sekä he oppivat sen kautta uusia asioita.

Käsittelen opinnäytetyössäni Avartti-nuoret sen tekevät! –toimintaohjelmaa. Opinnäytetyössäni käsittelen Avartti-toimintaa sekä millaisia resursseja toiminnan ohjaaminen vaatii. Juvan Avartti-toiminta on toiminut kohta kymmenen vuotta Juvan vapaa-aikapalvelujen toimintamuotona. Näiden vuosien aikana toiminnassa on ollut mukana n. 30 nuorta. Avartti-toiminta on koettu nuorille hyväksi ja toimintaa on haluttu jatkaa vuodesta toiseen. (Juvan nuorisopalvelujen Avartti-kansio 2006) Koska toiminta on koettu hyödylliseksi, työtä pohtiessani mietin, onko toiminnassa kehitettäviä osalualueita. Ryhdyin pohtimaan sitä, mitä kaikkia asioita toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon ja mitä asioita toiminnassa tulisi kehittää.

2 TARKOITUS JA LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyöni tavoitteena on tuoda toimintaan uusia näkökulmia ja kehitettäviä asioita. Opinnäytteen idea syntyi harjoitteluni puitteissa, jonka aloitin Juvan kunnan vapaa-aikapalvelujen alaisuudessa. Ohjaajani pohti, että ryhtyisin työstämään heidän Avartti-toimintaansa ja samalla kehittämään sitä.

Avartti-toiminta on Juvan kunnan vapaa-aikapalvelujen yksi toimintamuodoista. Itse olin tutustunut Avartti-toimintaan kouluni itsenäisellä kurssilla, joka sai mielenkiintoni heräämään. Ohjaajani oli pohtinut, että ryhtyisin työskentelemään Avartti-ryhmän kanssa. Kiinnostus Avartti-aiheeseen kasvoi ja otin haasteen vastaan. Halusin opinnäytetyöstäni toiminnallisen, joten Avartti oli hyvä idea alusta lähtien. Aluksi työni

oli yhdistää Etsivä nuorisotyö ja Avartti-toiminta, mutta idea jouduttiin unohtamaan. Etsivän nuorisotyön kuva jäi taka-alalle, joten kehitimme aiheestani erilaisen. Kiinnostukseni oli päästä ohjaamaan Avartti-nuoria ja näkemään millaista toiminta on käytännössä.

Työni tavoitteena oli kehittää Avartti-toimintaa suunnittelemalla ja toteuttamalla uuden Avartti-ryhmä toiminta. Ohjaukseen osallistuivat myös muut Juvan Avartti-ohjaajat, sillä minulla opiskelijana ei ole valtuuksia ohjata nuoria itsenäisesti. Tein työni kehittämistä varten esiselvityksen. Haastattelin Avartti-ohjaajaa (Liite 1) sekä Juvalla pronssitason suorittaneita nuoria kyselyhaastattelulla (Liite 2). Pysin saamaan esiselvityksen avulla näkemyksen aiemmasta Juvan Avartti-toiminnasta sekä ideoita nuorten motivointiin, toimintojen ja tavoitteiden asettamiseen sekä tapaamisten organisointiin. Haastattelut toivat esille myös näkökulmia ohjaajan ja nuorten mielipiteistä, joiden avulla pystyin pohtimaan, mitä uuden ryhmän perustaminen vaatii ja mitä kaikkea minun tulee toiminnan aloittaessa ottaa huomioon. Kirjoitin toiminnan aikana myös opinnäytetyöpäiväkirjaa, jota aion käyttää oman ryhmätoiminnan purkamista varten. (Liite 3).

3 AVARTTI-NUORET SEN TEKEVÄT!

Kauppilan, Ruotsalaisen & Varesmaan (2010, 4-5) mukaan Avartti-nuoret sen tekevät! -toiminta on tarkoitettu 14-25-vuotiaille nuorille. Harrasteohjelman nimi Avartti on syntynyt nuorten päätöksestä, mutta Avartti-komitea lisäsi nimen perään ”nuoret sen tekevät”- lausekkeen. Kyseinen lauseke kuvaa nuorten roolin merkityksen ohjelmassa. Kansainvälisen harrasteohjelman tavoitteena on tukea nuoren kasvua ja kehitystä ja auttaa nuorta löytämään itsestään uusia taitoja ja tietoja. Ohjelma vaatii nuorelta sitoutumista sekä pitkäjänteisyyttä. Nuori kehittää itseään fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti (Kauppila & Ruotsalainen 2007, 460). Harrasteohjelman aikana jokaisen nuorten kehitystaso sekä yksilölliset tarpeet otetaan huomioon henkilökohtaisesti (Kauppila ym. 2010, 4-5).

Nuori asettaa itselleen tavoitteita, joita hän toteuttaa ohjelman aikana. Ohjelman aikana nuori ymmärtää oman asemansa yhteiskunnassa ja oppii auttamaan muita. Toiminta ei ole kilpailua vaan itsensä kehittämistä sekä vapaaehtoista toimintaa. (Kauppila ym. 2010, 4). Salovaaran (2009, 6) mukaan Avartti toimii jopa 120 maassa ja toiminnassa on mukana vuosittain miljoonia nuoria. Suomessa Avartista vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Avartti on toimintaohjelma, joka on tarkoitettu käytettäväksi esimerkiksi erilaisille järjestöille ja yhdistyksille. Avarttia on käytetty esimerkiksi kouluissa, lukiossa, nuorisotyössä ja liikuntajärjestöissä. Vaikka nuori ei kuuluisi mihinkään järjestöön tai esimerkiksi liikuntaseuraan, hän voi osallistua Avartti-toimintaan. Avartti on tarkoitettu nuorille ihmisille, jotka voivat osallistua toimintaan vapaaehtoisesti. Avartti kehittää nuorta monella tapaa. Mcmenamin (2004 12 – 13) mukaan nuori oppii Avartin kautta itseluottamusta ja itsensä kunnioittamista. Hän saa itsestään realistisemman kuvan, oppii vahvuutensa ja heikkoutensa sekä elämäntaitoja, kuten kuinka ratkaista ongelmat sekä kommunikointia sekä neuvottelutaitoja sekä vastuunottamista itsestä ja muista. Avartista saa uusia ystäviä sekä sosiaalisia suhteita vanhempien ihmisten kanssa.

Kauppilan ja Ruotsalaisen (2007, 460 – 461) mukaan Avartti-ohjelma on jaettu kymmeneen peruserätyyppiin: Avoin kaikille [Available to all], vapaaehtoisuus [voluntary], ei kilpailua [non-competitive], joustavuus [flexible], tasapainoisuus [balanced], porrasteisuus [progressive], tavoitteellisuus [achievement-focused], sitoutuminen [not a Sprint], henkilökohtainen kasvu [personal development] ja iloa ja huvia [enjoyable]. Avartissa otetaan huomioon onnistumiset. Jos nuori ei saavuta tavoitteitaan ajallaan, hänellä on mahdollisuus pyrkiä tavoitteita kohti myöhemmin. Avartin joustavuus kertoo siitä, että nuori saa toteuttaa tavoitteitaan itsenäisesti. McMenamin (2004, 11) mukaan nuorten tulisi saada Avartista saman verran kuin hän on siihen panostanut. Avartissa ei ole oikotietä, vaan nuoren tulee ansaita palkintonsa. Kauppilan & Ruotsalaisen (2007, 460 – 461) mukaan toiminnot tulee olla nuorelle riittävän haastavia, mutta niin, että nuori kykenee suorittamaan ne itsenäisesti. Avartin porrasteisuus tarkoittaa, että tasot muuttavat haasteellisemmiksi vähitellen. Vaativin tasoista on kultataso. Ohjelman toiminnot ovat yksilöllisiä ja toiminnot mahdollistavat sen, että nuori itse voi säädellä kuinka paljon hän tarvitsee aikaa kullekin toiminnolle.

3.1 Kurt Hahn – Avartti idean lähtökohta

Kurt Hahn syntyi vuonna 1886 suurliikemiehen perheeseen. Hän opiskeli kielitiedettä, filosofiaa, psykologiaa, kasvatustieteitä sekä kansantaloutta. Hän valmistui vuonna 1904 Wihlemin lukiosta, vuosina 1904 – 1906 hän opiskeli Oxfordissa sekä vuosina 1906 – 1910 hän opiskeli saksalaisissa yliopistoissa, joista hän ei valmistunut. (Warren, Karen, Sakofs, Michell & Hunt 1995, 34.) Hän oli kasvattaja, opettaja ja kehittäjä. Hahn sai luottotehtäviä moneltakin taholta. Heti ensimmäisen maailmansodan jälkeen hänestä tuli pedagoginen vaikuttaja. Hahn valittiin Salem-koulun rehtoriksi vuonna 1920, jonka Prinssi Max von Baden perusti. Vuonna 1933 Hahn perusti itse Salem-koulun Skotlantiin Gordonstounin linnaan. (Kauppila ym. 2010, 10 – 11.) Telemäen ja Bowlesin (2001) mukaan Hahn alkoi tuolloin käyttää elämyspedagogiikkaansa sekä elämysterapiaansa. Koulu siirrettiin myöhemmin Walesin rannikolle ja siitä tuli ensimmäinen Outward Bound Sea School. Telemäki ja Bowles (2001) kuvaa kuinka Hahnin mielestä pelkkä ihmisen tietämys ja tiedot kirjoista eivät riitä. Ihmisen täytyi osata käyttää näitä tietoja ja taitoja käytännössä. Hahn halusi nimittää koulua yhteisöksi, jossa aiemmat oppilaat toimivat uusien esikuvana. Oppilaat, jotka ovat pidemmälle oppineita, ovat muiden esikuvana opastamalla ja tukemassa muita oppimillaan tiedoilla ja taidoilla. Tätä kutsuttaisiin heterogeeniseksi ryhmäksi. (Telemäki & Bowles, 2001.)

Myöhemmin Hahn alkoi kehittää kansainvälistä kouluverkkoa sekä UWC-koulua, jotka levisivät ympäri maailmaa. Kansainvälisten koulujen lisäksi Hahn kehitti erilaisia suoritusmerkintäjärjestelmiä, joista tunnetuimpia ovat Moray Badge [1934] ja Country Badge [1941]. Näistä suoritusmerkintäjärjestelmistä syntyi pohja The Duke of Edinburgh's Award-ohjelmaan, jota Suomessa kutsutaan nimellä Avartti-nuoret sen tekevät!. (Kauppila ym. 2010, 10 – 11.)

Hahnin ajattelussa oli vaikutteita esimerkiksi Sokrateelta ja Platonilta. Humanistinen Hahn halusi korostaa lähimmäisen auttamisen tärkeyttä, auttaa murrosikäisiä nuoria löytämään heikkoutensa ja vahvuutensa ja kuinka elää niiden kanssa. Hän uskoi vahvasti siihen, että ihmisellä terveessä ruumiissa on terve sielu. Hän näki maailman koneistona, joka tuotti hyvää ja pahaa. Hän kehitti kasvatustieteiden menetelmäkseen elämyspe-

dagogiikan, jossa korostuivat yhteisöllisyys, toiminta, itsensä löytäminen sekä emotionaalisuus. Elämyspedagogiikka opettaa kasvatettavaa näkemään omat vahvuutensa, heikkoudet ja että hän on tarpeellinen yksilö. (Kauppila ym. 2010, 11 – 12.) Hahn oli huolestunut yhteiskunnallisista sairauksista, jotka vaikuttivat lapsiin ja nuoriin. Huomattiin, että lasten ja nuorten liikunta väheni, aloitteellisuus ja yritteliäisyys vähenivät, muisti ja mielikuvitus heikkenivät, käden taidot unohtuivat sekä itsekuori rappeutui. Hän halusi kehittää jonkin parannuskeinon tilanteelle. Kehittämällään elämysterapialla nuori etsii omia rajojaan sekä kokee erilaisia haasteita. Hahnilainen elämyspedagogiikka koostuu neljästä osasta, jotka ovat: fyysinen harjoitus, projekti, retki sekä pelastuskoulutus. (Telemäki & Bowles 2001, 46 – 49.)

Elämyspedagoginen kasvatus on yksilötoimintaa, jonka tehtävänä on vahvistaa heikoimpia ja pehmentää kovempia. Nuoret saavat toiminnoista onnistumisen kokemuksia, jotka vahvistavat itsetuntoa, he kokevat fyysisen kunnon kasvua, osallistumista johonkin pitkäjänteiseen toimintaan samalla kun he saattavat kokea epäonnistumisen tunteen, mutta tätä kautta nuori oppii itsestään jotakin uutta. Hahnin kasvatuksellinen idea on menetelmä, jonka tavoitteet toteutetaan ja nuoresta kasvatetaan aktiivinen kansalainen, joka tuntee myös vastuullisuutta muistakin ihmisistä. (Kauppila ym. 2010, 11 – 12.) Kurt Hahn halusi että todellinen oppiminen sisältää hiljaisuutta, yksinäisyyttä sekä suunnattua toimintaa (Beard & Wilson 2006, 158).

3.2 Avartin historia

The Duke of Edinburgh's Award-ohjelma (DEA) käynnistyi vuonna 1956 Iso-Britanniassa. Ohjelman työryhmään kuuluivat Edinburghin herttua Prinssi Philip, Kurt Hahn sekä Lord Hunt. Ohjelma perustuu Kurt Hahnin elämyspedagogiikkaan. (Kauppila ym. 2010, 14.) Alussa The Duke of Edinburgh's Award – ohjelma oli tarkoitettu 15 – 18-vuotiaille pojille. Ideana oli saada nuoret pojat ottamaan enemmän vastuusta omasta elämästä, toimimaan yhteiskunnan hyväksi sekä löytämään itsestä uusia kykyjä. Vuodesta 1958 eteenpäin myös tytöillä oli mahdollisuus osallistua ohjelmaan. Tytöille kehitetty ohjelma oli hieman erilainen, mutta vuonna 1969 toiminnot yhdistettiin. Vuosien 1956 – 1980 välillä ohjelmaan tehtiin muutoksia ja kohderyhmänä olivat 14 – 25-vuotiaat nuoret. DEA -ohjelmaa hyödynnettiin ennen vain kouluissa, mutta

myönteisen palautteen kautta sitä alettiin hyödyntää myös eri yhteiskunnissa ja kulttuureissa. (Kauppila ym. 2010, 14.)

Avartti – nuoret sen tekevät! –toiminta perustuu DEA –ohjelmaan . Suomen Avartti-ohjelman historia alkaa 1990-luvun lopusta. Vuonna 1998 Saksassa järjestettiin Suomen ja Saksan opetusministeriöiden nuorisotyön vaihto-ohjelma. Vierailun aikana Suomi tutustui saksalaiseen versioon Avartti-ohjelmasta (Das Internationale Jugendprogramm). (Kauppila ym. 2010, 15 – 16.) Saksassa vieraileva valtuuskunta, johon kuuluivat esimerkiksi Matti Telemäki, Maija-Sisko Kauppila sekä Olli Saarela tutustuivat Avartti-toimintaan erilaisissa paikallisissa ja alueellisissa nuorisokeskuksissa ja –kodeissa sekä kouluissa. Valtuuskunta ryhtyi miettimään, millä tavoin ohjelmaa voitaisiin Suomessa hyödyntää. Valtuuskunta halusi ohjelman koulutyöhön, kuten ilta-päivätoimintaan, nuorisojärjestötoimintaan sekä syrjäytymisvaarassa olevien pariin. Se sopisi myös maahanmuuttaja toimintaan monikulttuurisena työmuotona. Tuolloin päätettiin, että Suomeen otettaisiin käyttöön Avartin pilottiohjelma, jota opetusministeriön nuorisoyksikön johtaja Olli Saarela ryhtyi valmistelemaan. (Kauppila 2007, 57 – 59.)

Vuonna 1999 Avartti-ohjelma otettiin kokeiluun Suomessa Uudessakaupungissa. Vähitellen se levisi Jyväskylän kaupunkiseurakunnan nuorisotyöhön sekä Pielaveden vapaapalokunnan nuorisotoimintaan. Pilottivaiheen tavoitteena oli kokeilla, kuinka ohjelma toimisi Suomen nuorisotyön toimintaympäristöissä. Avartti-komitea jatkoi kehittämistä, koulutusten järjestämistä sekä pilottihankkeen tukemista. (Kauppila 2007, 42 – 43.) Avartti koettiin alussa hankalaksi työmuodoksi. Avartti sai kritiikkiä nuorisotyöntekijöiltä. Luultiin, että Avartti on tarkoitettu kymppien oppilaille ja motivoituville nuorille. Avartin tavoitteita pidettiin liian vaikeina. Myös ikäraja mietitytti nuorisotalo toimijoita. Epäilyistä ja huolenaiheista huolimatta ohjelmaa kehitettiin ja toimintaa jatkettiin. (Salovaara 2009, 6.) Vuonna 2003 Suomelle myönnettiin täysjäsenyys ja Avartti-toiminta vakiinnutti paikkansa Suomessa. Avartti-ohjelma on opetusministeriön hanke ja hallinnollisesti se toimii Suomen Nuorisoyhteistyö-Allianssi ry:n toimintojen ohessa. (Kauppila ym. 2010, 15 – 16.)

Avartti-ohjelmaa ryhdyttiin käyttämään monissa järjestöissä, nuorisotyössä sekä kouluissa. Vuonna 2000 Mikkelin Ammattikorkeakoulun Kulttuuri- ja nuorisotyön koulu-

tusyksikkö aloitti ensimmäistä kertaa Avartti-ohjelman käytön. Opiskelijoille ohjelmaa opettamalla pyrittiin saamaan nuorisotyön kentälle nuorisotyöntekijöitä, joilla olisi henkilökohtaisia kokemuksia toiminnasta. Komitea halusi ohjelman osaksi opetussuunnitelmaa ja vuonna 2000 – 2001 se tuli Mikkelin Ammattikorkeakoulun yhdeksi opintokokonaisuudeksi. (Kauppila 2007, 72.)

3.3 Avartti nuorisokasvatuksen kentässä

Kauppilan (2010, 18 – 19) mukaan Suomessa 1990-luvulla ollut lama kavensi kunnan taloudellisia puitteita, jonka myötä nuorisotoimen toimintamenoja kavennettiin. Nuorisotoimen käyttövaroja ja virkoja leikattiin, samalla kun nuorisomäärät alkoivat kasvaa. Nämä kavennuksen vaikutuksen nähtiin lapsissa ja nuorissa esimerkiksi lisääntyvänä masentuneisuutena, käytös- ja kouluongelmien lisääntymisenä, ryhmäkoot kasvoivat, opettajat vähenivät sekä koulumateriaalien resursseja leikattiin jopa 90 % (Terveys ja hyvinvointilaitos.) Nuorisotoimen tuli tuolloin kohdentaa voimavaransa sinne, minne niitä eniten tarvittiin. Voimavaroja kohdennettiin syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin, kun samalla pyrittiin pitämään yllä kaikille nuorille tarjottavat palvelut. Ulvisen (1998, 48 – 49) mukaan vaikka lama vaikutti, nuorten elinolot Suomessa oli melko hyvät. Vaikuttavia asioita siihen olivat ilmainen perus- ja korkeakoulutus sekä opintotuki. Nuorista kuitenkin työllistymisen kannalta oli syrjäytymisvaarassa noin 5 – 10 prosenttia nuorista.

Lamasta ja voimavarojen lyhentämisistä ei lamaannuttu, vaan nuorisotyöntekijät alkoivat pohtia omaa työtään, mitkä ovat tärkeitä osa-alueita ja alettiin karsia vähemmän tärkeitä toimintoja. Työntekijöiden tuli perustella työtään ja tarpeitaan. Kansainvälisen Avartti-ohjelman tulo Suomeen oli sidoksissa Matti Telemäen ja Olli Saarelan visioihin. Opetusministeriö painotti ehkäisevän nuorisotyön tärkeyttä ja tuki uusia kokeiluja toimintamenetelmien löytämiseksi. Opetusministeriö oli valmis tukemaan Telemäen elämyspedagogiikan mukaan ottamista koulu- ja nuorisokasvatukseen. Telemäen ja Saarelan yhteisenä huolen aiheena olivat nivelvaiheen nuoret, jolla tarkoitetaan nuorten opintopolkuvalintoja. Avartti nähtiin tukiverkostona nuorille sekä sen avulla voitiin lisätä aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista. Opetusministeriön tavoitteena on sisällyttää Avartti-toiminta kunnallisen nuorisotyön piiriin, esimerkiksi

kymppiluokille, nuorisotaloille, koulun kerhotoimintaan, nuorten työpajoille, kunnille, järjestöille, projekteihin tai seurakuntiin. (Kauppila ym. 2010, 18 – 19.)

4 OHJELMAN RAKENNE

Nuoret voivat suorittaa Avartissa kolme eri tasoa, pronssi, hopea ja kulta. Kullakin tasolla he suorittavat neljän toimintoa, palvelu, taito, liikunta ja seikkailu, sekä kultatasolla projektin. Kaikki toiminnot ja lajiohjaajien arvioinnit toiminnoista kirjataan Saavutusten kirjaan, Record Book. Kauppilan ja Ruotsalaisen (2007, 463) mukaan Saavutusten kirjaan merkitään kaikkien toimintojen alkamispäivä sekä tarvittavat toimintojen tiedot. Siihen kirjataan myös kaikki onnistuneet saavutukset. Kun sovitut tavoitteet ovat suoritettu, ohjaaja allekirjoittaa tavoitteen suoritetuksi ja kirjoittaa nuorelle positiivisia kommentteja toiminnosta. (Handbook 2004.) Nuoren kaikissa toiminnoissa ilmenee tavoitteiden asettamista, valmistautumista ja suunnittelua, toiminta sekä tavoitteen saavuttaminen ja arviointi. Nuori voi käyttää Saavutusten kirjaa myöhemmin koulu- tai työpaikkaa hakiessa (Kauppila & Ruotsalainen 2007, 463.) Kun nuori on suorittanut tason asettamansa tavoitteet, nuori palkitaan tunnustuksella.

4.1 Tasot

Pronssi	<ul style="list-style-type: none"> • Pronssitason voi aloittaa 14 vuotta täyttänyt. • Pronssitason voi suorittaa loppuun aikaisintaan 14 vuotta ja 6 kuukautta täyttänyt.
Hopea	<ul style="list-style-type: none"> • Hopeatason voi aloittaa 15 vuotta täyttänyt. • Hopeatason voi suorittaa loppuun aikaisintaan 15 vuotta ja 6 kuukautta täyttänyt.
Kulta	<ul style="list-style-type: none"> • Kultatason voi aloittaa 16 vuotta täyttänyt. • Kultatason voi suorittaa loppuun aikaisintaan 17 vuotta täyttänyt.

Taulukko1 (Mcmenamin 2004)

Avartti tasojen kestot vaihtelevat tason mukaan. Pronssitasolla nuori valitsee kolmesta [liikunta, palvelu, taito] toiminnosta yhden 6 kuukauden mittaiseksi ja muut voivat olla 3 kuukauden mittaisia. Hopeatasolla kaikki toiminnot tulee olla minimikestoltaan 6 kuukautta ja kultatasolla 12 kuukautta. Seikkailussa nuoren tulee suorittaa vaadittavat seikkailuharjoitteet sekä kullekin tasolle tarkoitetun seikkailun. Pronssitasolla

seikkailun tulee kestää kaksi päivää ja yhden yön, hopea tasolla kolme päivää ja kaksi yötä ja kultatasolla neljä päivää ja kolme yötä. Kultatasoon kuuluu myös projekti, joka kestää vähintään viisi päivää ja neljä yötä. Projektin tulee olla yleishyödyllinen ja yhteistoiminnallinen. (Kauppila ym. 2010, 30-31.)

4.2 Toiminnot

Palvelutoiminnossa nuori oppii kokemuksen kautta ja osallistuu yksittäisten ihmisten ja yhteisön auttamiseen (Palvelu 2010). Kauppilan ja Ruotsalaisen (2007, 461) mukaan nuori oppii vastuunottamisen itsestä, ympäristöstä ja muista ihmisistä. Samalla nuori kehittää sosiaalisia taitojaan, oppii ihmissuhde- ja johtamistaitoja ja hän saa realistisen kuvan yhteiskunnasta. Palvelutoiminto voi olla esimerkiksi vanhusten auttaminen, ryhmän ohjaamista tai hyväntekeväisyys tapahtuman suunnittelua ja toteutusta.

Taitotoiminnossa opetellaan uusia taitoja ja niiden hyödyntämistä käytännössä (Taito, 2010). Nuoren kasvun kannalta on tärkeää, että nuori oppii samalla käytännön osaamista tietojen ja taitojen kehittämisen ja säännöllisen harrastamisen ohella. Taitotoiminto voi olla esimerkiksi kielen opiskelua, kädentaitoa kehittävää esimerkiksi lasimaalausta, huonekaluentisöintiä tai ilmaisutaitoja kuten teatteria, musiikkia tai tanssia. (Kauppila & Ruotsalainen 2007, 461.)

Liikuntatoiminnossa nuori ymmärtää oman yleiskunnon, terveiden elämäntapojen ja aktiivisen liikunnan merkityksen. Nuori voi harrastaa jotakin hänelle entuudestaan tuttua lajia tai tutustua kokonaan uuteen lajiin. Liikuntatoiminto voi olla myös yksilö-, pari- tai joukkuelaji. (Liikunta 2010) Liikunnassa nuori ymmärtää, miten hyvä kunto vaikuttaa myös hyvään mieleen ja hyvinvointiin. Nuori valitsee ikäänsä ja voimavaroihinsa sopivan liikuntalajin, joka on tarvittavan haasteellinen. Liikuntalajeja voivat olla esimerkiksi aerobic, koripallo, yleisurheilu, sukellus ym. Sopivan lajin löydyttyä hän päättää kuinka paljon hän tarvitsee aikaa toimintojen saavuttamiseen sekä hänen tulee tarkistaa ja arvioida tavoitteet yhdessä liikunnanohjaajan kanssa. Useat liikuntalajit vaativat tekniikan, sääntöjen ja välineiden tuntemista, johon nuorella tulee olla lajin osaava ohjaaja. Kun nuori on saavuttanut tavoitteensa liikuntalajissaan, hänen täytyy tehdä itsearviointi. Arvioinnin jälkeen ohjaaja ja nuori käyvät keskustelun nuoren oppimisprosessista. Keskustelussa käydään läpi taitojen kehittyminen, harrastamisen säännöllisyys sekä fyysisen kunnon kasvaminen. Keskustelun huomioita ja asioita

verrataan nuoren lähtötasoon. Arviointikeskustelun jälkeen ohjaaja kirjoittaa nuoresta arvioinnin, joka lisätään Saavutustenkirjaan. (Kauppila ym. 2010, 46-48.)

Seikkailutoiminnossa nuori oppii omataitoisuutta sekä vastuunottamista ryhmän toimintoista ja jäsenistä. Seikkailutoiminnossa suoritetaan elämyksellinen retki maalla, merellä tai ilmassa. (Seikkailu 2010.) Retken aikana ryhmällä on yhteinen tavoite. Jokainen ryhmän jäsen osallistuu suunnitteluun ja toteuttamiseen. Ympäristön tulisi olla nuorelle tuntematon. Nuori oppii retkellä ryhmän merkityksen tärkeyden sekä luottamaan ryhmään. Nuori joutuu käyttämään retkellä omia fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia taitojaan sekä oppii kehittämään mielikuvitustaan ja ongelmanratkaisutaitojaan. Liikkuminen seikkailussa voi tapahtua jalan, meloen tai vaikka ratsastaen. Seikkailussa nuori oppii olemaan osa ryhmää, häneltä vaaditaan oma-aloitteisuutta sekä johtamistaitoja. Hän saa luonnosta myönteisen kuvan ja oppii selviytymään luonnossa. (Kauppila ym. 2010, 52-57.)

Nuoret suunnittelevat retkensä ryhmänä. He kehittävät sopivan haastava seikkailun, jota harjoitellaan riittävästi ennen itse seikkailuun lähtöä. Nuoren tulee opetella seikkailun luonteen ymmärtäminen, sillä varsinaisessa seikkailussa nuoret ovat itse vastuussa seikkailusta. Osattavia vastuualueita ovat ensiapu ja toimiminen hätätilanteessa, varusteiden valinta ja niiden käyttö, suunnistaminen, ruokien valmistus, havainnointi- ja raportointikeinot, reitin suunnittelu, liikkumistavan opetteleminen, kuten melonta sekä leiriytymistaidot. Seikkailutoiminnon yöpyminen suoritetaan luonnossa, laavussa tai teltassa nukkuen. Pronssitason päiväaktiviteetit tulee kestää kuusi tuntia, hopeassa seitsemän tuntia ja kultatasossa kahdeksan tuntia, muun ajan saa käyttää esimerkiksi nukkumiseen ja ruokailuun. Toiminnasta luodaan suunnitelma ja kun suunnitelma on valmis, heidän tulee harjoitella suunnitelmassa olevat taidot. Ohjaajan tulee varmistua siitä, että jokainen seikkailija ymmärtää ja taitaa tarvittavat taidot ennen varsinaista seikkailua. (Kauppila ym. 2010, 56-62.)

Nuorten oppima taitoja harjoitellaan harjoitteluseikkailussa. Ohjaaja on tässä tilanteessa auttamassa ja tukemassa itsenäistä ryhmää. Seikkailussa nuoret osaavat tarvittavat toimet ja käyttävät oppimiaan taitojaan. Harjoituseikkailussa ohjaaja on ryhmän tukena, mutta nuoret toimivat itsenäisenä ryhmänä. Ohjaajan tulee varmistaa nuoren

kykeneväisyys toimintaan allekirjoittamalla Saavutusten kirjaan harjoitteluseikkailu hyväksytyksi. (Kauppila ym. 2010, 58-62.)

Harjoitteluseikkailun ja seikkailun välissä tulisi olla vähintään kaksi viikkoa väliä. Varsinaisessa seikkailussa ohjaaja ei ole mukana, mutta on tietoinen koko ajan missä ryhmä kulkee. Ohjaaja on myös valmiudessa koko ajan, jos häntä tarvitaan. Ohjaaja voi keskeyttää seikkailun, jos hän arvioi ryhmän olevan selkeässä vaarassa. Seikkailun jälkeen käydään seikkailijoiden ja arvioitsijan välinen purkutilanne, missä arvioitsija tarkistaa, että seikkailijat ovat fyysisesti ja psyykkisesti kunnossa. Ryhmän välinen purkutilanne käydään yleensä viikon sisällä seikkailusta, jossa ryhmä pohtii omaa ja ryhmän toimintaa koko seikkailuprosessin aikana. Ryhmä tekee seikkailusta raportin, joka voidaan tehdä kirjallisesti tai kuvaamalla. Kun arviointilomake ja raportti on toimitettu seikkailutyöryhmälle, seikkailu voidaan kirjata hyväksytyksi. Arvioitsija kirjoittaa nuoren Saavutusten kirjaan arvioinnin nuoresta. (Kauppila ym. 2010, 58-62.)

Kultatasolla neljän perustoiminnon lisäksi tehdään hyödyllinen projekti, joka voi olla myös kansainvälinen (Projekti 2010). Siinä voi hyödyntää Avartin aikana opittuja tietoja ja taitoja. Projektissa nuori toimii uudessa ympäristössä uusien ihmisten kanssa. (Kauppila ym. 2010, 28.) Nuoren tulee suunnitella ja toteuttaa projekti tuntemattomassa uudessa ympäristössä, mikä kehittää nuoren sosiaalisia taitoja, kansainvälisessä projektissa nuori kehittää kulttuurienvälistä oppimista sekä sen tulee olla riittävän haasteellinen. (Kauppila & Ruotsalainen 2007, 462.)

4.3 Tunnustusten jako

Kun nuori on saavuttanut kaikille toiminnoille asettamansa tavoitteet, hänelle myönnetään tunnustus. Tunnustus on tasojen mukaisesti pronssinen, hopeinen tai kultainen. Merkin lisäksi nuorille jaetaan todistus toiminnasta. Tunnustustilaisuus voi olla paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen, kunhan nuorelle osoitetaan positiivinen muisto hänen osallistumisestaan ohjelmaan. (Kauppila ym. 2010, 32.)

4.4 Ketkä ohjaavat?

Toimintaa ohjaavat ohjauksesta ja valvonnasta vastaavat henkilöt, jotka tuntevat ohjelman toimintaperiaatteet sekä heillä on asianmukainen kokemus ja pätevyys tehtä-

viin (Kauppila 1999, 20). Ketkä ohjaavat? (2010) mukaan Avartti-toimintaa voivat ohjata nuorisotyöntekijät, opettajat, nuorten vanhemmat tai eri lajien taitajat ja harrastajat. Poikkeuksena toiminnoista on seikkailu, jossa ohjaajina toimivat ainoastaan seikkailusta vastaavat Avartti-ohjaajat. He toimivat myöskin seikkailun arvioitsijoina. Avartin tekemisen jälkeen nuoret itse voivat jatkaa ohjaajina.

Ohjaajan tulee opastaa, ohjata ja kannustaa nuorta sekä hänen tulee tuntea harrasteet tukeakseen nuorta edistymisessä. Vaikka nuori itse asettaa tavoitteensa, ohjaajan tulee valvoa, että ne ovat saavutettavissa. Ohjaaja huolehtii myös, että nuori osallistuu iälleen ja kyvyilleen sopivaan toimintaan ja että harrasteisiin kulutetaan tarpeeksi aikaa. (Kauppila 1999, 21.)

Avartti-toimisto järjestää ohjaajakoulutuksia, minne jokainen voi mennä kouluttautumaan. Jokaisen aloittavan toimijan tulee osallistua ohjaajakoulutukseen. Ohjaajan tehtävänä on toimia tukena ja mahdollistajana nuoren tukena. Avarttia voi käyttää työvälineenä nuoriso- ja kasvatustyössä järjestöissä, kunnissa, seurakunnissa ja kouluissa. Avartti-toimisto järjestää koulutuksien lisäksi toimijoille tukea, toimittamalla materiaaleja sekä tiedottamalla kansainvälisistä asioista. Omaa ammattitaitoaan ohjaajat voivat kehittää osallistumalla kansainvälisiin ja kansallisiin koulutuksiin. (Ketkä ohjaavat? 2010.)

4.5 Avartin näkymät tulevaisuudessa

Avartti ohjelman merkityksellisyyttä suomalaiseseen nuorisotyöhön on pohdittu. Nuorisotyön kuvioihin alusta lähtien on kuulunut leirit, kerhot ja retket ja nuorten saavutuksia on otettu huomioon eri nuorisojärjestöissä. Avartissa on samankaltaisia piirteitä kuin Partiossa tai NMKY:ssä, mutta Avartti olisikin kehittänyt sisältönsä vastaamaan tämän päivän nuorten haasteisiin. Avartti-ohjelmassa nuoret ja ohjaajatkin pitävät palvelu-osiota erittäin haastavana, mutta se tuottaa nuorille merkittävän onnistumisen kokemuksen. (Kauppila & Ruotsalainen 2007, 470.) Lähteenmaan (2006) kertoessaan liperiläisten nuorten kommentteista Avartti-toiminnasta ilmeni, että muutama nuorista ei ollut oppinut mitään uutta palvelutoimintoa suorittaessaan. Palvelutoiminnoista, joita nuoret suorittivat, olivat lähellä heidän kokemiaan harrastuksiaan. Palvelun idea on siis melko hankala ja epäselvä nuorille.

Kun toimintaa alettiin kehittää, sitä pidettiin liian vaikeana ja haasteellisena. Epäiltiin, että toimintaan pystyisivät osallistumaan vain lahjakkaat ja motivoituneet nuoret. Avartti-komitean työryhmä ryhtyi pohtimaan olisiko erityisryhmille voitu tehdä soveltavaa versiota. Tästä luovuttiin kuitenkin alkumetreillä, sillä haluttiin, että kaikki voivat osallistua toimintaan tasa-arvoisesti. Osa nuorista tarvitsisi vain enemmän ohjaajan apua ja tukea. Säilyäkseen kaikille avoimena, siinä tulee näkyä ja kuulua nuorten ääni ja heidän tulee kehittää ja viedä sitä eteenpäin. Avartin tulisi pysyä omana ohjelmanaan eikä niin, että siitä tulee instituutio muiden joukkoon. Avoimella ohjelmalla sitä voi tulevaisuudessa hyödyntää kuka tahansa omassa työssään. Avartin toimijoiden tulee miettiä, kuinka Avartti kehitetään ja levitetään nuorisokasvatustyöhön, jotta se pysyisi omana avoimena ohjelmanaan. Ikäkriteerit ovat olleet myös keskustelujen aiheena. Toiveena on ollut, että alaikärajaa laskettaisiin, mutta kansainvälisellä tasolla asiasta ollaan erimieltä. He puolestaan haluaisivat nostaa aloitusikää. (Kauppila & Ruotsalainen 2007, 470 – 471.) Lisäksi ne nuoret, joilla on jo entuudestaan harrastuksia ja erilaisia toimintoja, he eivät saa Avartista yleensä mitään uutta. Kun nuoret käyttävät vanhoja harrastuksiaan, he eivät saa uusia harrastuksia tai kokemuksia eri lajeista. Yleisesti ottaen he jatkavat vanhoja harrastuksiaan, joita he voivat liittää Avarttiin. (Lähteenmaa 2006, 18 – 19.)

5 JUVAN AVARTTI-NUORET SEN TEKEVÄT! –TOIMINTA

Juvan Avartti-toiminta toimii tänä päivänä yhtenä vapaa-aikapalveluiden toimintamuotona. Toimintaa ohjaavat kaksi vakituista ohjaaja sekä nuorien lajiohjaajat. Toinen ohjaajista on kouluttautunut ohjaajaksi vuonna 1999 ja hänellä on aiempaa kokemusta Avartti-ohjaajana toimimisesta Mikkelissä. Toinen vastuuhjaajista koulutettiin ohjaajaksi vuonna 2005. Heidän lisäksi toimintaa on ollut ohjaamassa vuosina 2009 ja 2010 Etsivätyön tekijä. Hän on osallistunut muun muassa seikkailun toteuttamiseen. Avartin yhteistyökumppaneina toimii seurakunta, 4H sekä erilaiset liikuntajärjestöt (Juvan nuorisopalvelujen Avartti-kansio 2006).

5.1 Omat Avartti-taustat

Avartti-toiminta on itselleni melko uusi harrastetoiminta malli. Kiinnostus Avartti-toimintaan heräsi koulun itsenäisen kurssin myötä. Ohjaajani kertoi minulle heidän

Avartti-toiminnastaan ja työn aiheeksi syntyi Avartti. Aiheesta rupesi kumpuamaan paljon ideoita ja ajatuksia ja sain taas mahdollisuuden tutustua Avarttiin. Minulla on myös työhistoriaa Juvan vapaa-aikapalvelujen kanssa. Olen työskennellyt heidän kesäleireillä, Sporttis-liikuntaohjaajana sekä harjoittelijana. Juvan vapaa-aikapalvelujen työyhteisönä on minulle entuudestaan tuttu, mutta nuorten kanssa työskentely on ollut vähäistä. Mielenkiinto nuorten kanssa toimimiseen ja heidän vapaa-ajan käyttö alkoi kiinnostaa. Näin sain yhdistettyä monta asiaa. Yhdistin kiinnostukseni Avarttiin ja sen kehittämiseen sekä nuorten ohjaamiseen ja vapaa-ajan viettoon.

5.2 Juvan Avartin historia

Avartti-toiminta on saapunut Juvan kuntaan Suur-Savon 4H-piirin kautta. Avartti-toiminta kuului JoRaJuPuSu – alueen 4H-yhdistysten Avartti-nuoret sen tekevät! – nuorisohankkeeseen. Toimintaa yritettiin ylläpitää osana nuorisohanketta, mutta aloitaneista avartilaisista kukaan ei suorittanut toimintoja loppuun. Avartti-toiminta haluttiin myös osaksi Juvan kunnan nuorisotyötä, joten toiminnalle haettiin omaa toimilupaa. (Juvan nuorisopalvelujen Avartti-kansio 2006.)

Vuonna 2002 Juvan vapaa-aikapalveluihin tuli uusi nuoriso-ohjaaja. Uuden ohjaajan tullessa toiminta haluttiin myös osaksi Juvan vapaa-aikapalvelujen toimintaa. Toimilupaa ryhdyttiin hakemaan vuonna 2002. Vapaa-aikapalvelut halusivat Avartin yhdeksi toimintamuodokseen, koska ohjaajan ammatillista osaamista ja toimintaan panostamista vaadittiin enemmän, mitä tuon hetkinen 4H-hanke pystyi takaamaan. Oma toimilupaa hakiessa Juvan vapaa-aikapalvelut pohtivat omia tavoitteitaan ja ajatuksiinsa toiminnalle. Tavoitteena oli, että Juvan Avartti-toiminta tarjoaisi juvalaisille nuorille harrastetoimintaa. Avarttiin voisivat osallistua myös paikallisessa nuorisokeskuksessa asuvat nuoret sekä ammattioppilaitoksessa opiskelevat ulkopaikkakuntalaiset opiskelijat. Avartti-nuoria tulisi ohjaamaan nuorisoalan ammattilaiset ja muut toiminnasta kiinnostuneet aikuiset, kuten lajiohjaajat. Toiminnalla voitaisiin edistää paikkakunnalla toimivien nuorisotyötahojen tavoitteellisuutta sekä verkostoitumista. Avartti-toiminnan haluttiin luovan pitkäkestoisen, mielekkään ja haasteellisen harrastetoiminnan kaikille juvalaisille nuorille. Vapaa-aikapalvelut saivat toimiluvat 22.11.2002. Ensimmäiset ryhmät aloittivat toiminnan vuonna 2006. (Juvan nuorisopalvelujen Avartti-kansio 2006.)

5.3 Juvan Avartti-toiminta vuodesta 2006

Vuodesta 2002 lähtien Avartissa on ollut mukana kaksi ryhmää. Ensimmäisessä ryhmässä vuonna 2006 aloitti 14 nuorta, jotka kaikki suorittivat pronssitason. Seuraavassa ryhmässä vuonna 2009 aloitti 15 nuorta, joista 7 nuorta suorittivat pronssitason. Yksi pronssitason suorittaneista on aloittanut hopeatason. Hän on suorittanut hopeatoiminnat seikkailua vaille valmiiksi. Uudessa ryhmässä vuonna 2011 aloittaneita on 9 tyttöä. Avartti säännösten mukaan Avartti-toiminta on suunnattu 14 – 25-vuotiaille nuorille. Juvan Avartti-toiminnassa mukana on ollut yläasteikäisiä sekä lukiolaisia tyttöjä ja poikia. Ikähaarukka on noin 14-vuotiaista 17-vuotiaisiin. Tähän mennessä toiminnassa ei ole ollut mukana ammattikoululaisia tai nuorisokeskus nuoria. (Juvan nuorisopalvelujen Avartti-kansio 2006.)

Avartti-toimintaa haluttiin lähteä kehittämään ja se on luotu yhdeksi osaksi Juvan, Joroisten ja Rantasalmen nuorisostrategiaa. Avartti toimintaa halutaan kehittää vuodesta 2010-2012 tiedottamalla ja laajentamalla koko JJR-alueelle. Vuosina 2013-2015 Avartti-toiminta tulisi olemaan nuorisotilatoiminnassa yksi aktiivinen ja suunnitelmallinen toiminta, jonka lisäksi ohjaajia jatkokoulutetaan. (JJR-nuorisopalvelut, 2011.)

6 ESISELVITYS JUVAN AVARTTI-TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Tein toimintaa suunniteltaessa esiselvityksen, jonka avulla pyrin kartoittamaan Juvan Avartti-toimintaa. Sain tietoa Juvan Avartti-toiminnan historiasta ja toiminnasta Juvan vapaa-aikapalvelujen kokoamasta Avartti-kansiosta, mutta tiedon määrä ei riittänyt toiminnan kehittämiseen. Ryhdyin ensin haastattelemaan pronssitason suorittaneita nuoria. Kyselylomakkeen avulla pyrin keräämään ideoita ja ajatuksia nuorilta Avartti-toiminnasta. Nuorten haastattelujen jälkeen haastattelin Juvan Avartti-ohjaajaa. Haastattelulla pyrin saamaan tarkempaa tietoa aiemmasta Avartti-toiminnasta ja historiasta. Esiselvityksellä pyrin saamaan haastateltavilta ideoita ja näkemyksiä nuorten motiivointiin, tapaamisten organisointiin, informointiin, suunnittelun vaiheisiin sekä ohjaajan rooliin.

6.1 Esiselvityksessä käytetyt menetelmät

Seuraavaksi avaan toiminnallisessa opinnäytetyössäni käyttämiäni menetelmät. Menetelmien jälkeen kappaleissa 6.2 - 6.8 avaan esiselvityksessä ilmenneitä asioita. Asioita avatessani olen vaihtanut nuorten nimet, koska halusin, että jokainen nuori pysyy työni aikana anonyyminä. Samalla tavalla myös Avartti-ohjaaja pysyy anonyyminä. Sen jälkeen kappaleessa 7 kerron prosessimaisesti, mitä teimme oman ryhmämme kanssa. Halusin työhöni kyseisen järjestyksen siitä, syystä, että toimin opinnäytetyöni aikana tässä järjestyksessä.

6.1.1 Strukturoitu kysely

Käytin opinnäytetyössäni kyselyhaastattelua. Se oli tarkoitettu kaikille Juvan Avartin pronssitason suorittaneille nuorille. Kyselyn tarkoituksena oli saada palautetta ja kehitysideoita Juvan Avarttiin. Kyselyn kysymykset olivat rinnastettu Avartti-ohjaajan haastattelu kysymyksiin. Toiminnallisessa opinnäytetyössä voidaan käyttää joko lomake/ kysely- tai teemahaastattelua. Kyselyhaastattelu on strukturoitu haastattelulomake, jossa kaikilta haastateltavilta kysytään samat avoimet kysymykset samassa järjestyksessä. (Vilkkä & Airaksinen 2004, 63-64.)

Haastateltavia nuoria oli 21. Lähetin haastattelun nuorille sähköpostitse. Kirjepostilla lähetetty kyselylomakkeen palautuminen olisi kestänyt kauemmin, sillä moni pronssitason suorittaneista nuorista asui jo Juvan ulkopuolella. Sain nuorien sähköpostiosoitteet nuorilta itseltään joko tekstiviestin tai keskusteluyhteisö Facebookin välityksellä. Pronssitason suorittaneista viisi oli haastattelua suorittaessani alaikäisiä, joten heidän vanhemmiltaan tuli pyytää lupa haastattelua varten (Liite 4). Heti lupien saavuttua minulle lähetin kyselyt nuorille. Kahdestakymmenestä yhdestä lähettämästäni kyselystä minulle palautui neljätoista. Tämä hieman ihmetytti, sillä olin kyseisten nuorten kanssa yhteydessä jollakin tapaa ja he tiesivät kyselyiden saapuneen. Syystä tai toisesta kyseiset kyselyt jäivät pois minun tekemästäni analyysistä. (Opinnäytetyöpäiväkirja.)

Toiminnallisen opinnäytetyön haastattelun litterointi ei ole samankaltaista kuin tutkimustyössä, sillä aineistoa voidaan käyttää sen mukaan, miten sitä tarvitaan. Haastattelukysymykset tulee olla avoimia ja asettelu on pohdittava. Tärkeintä ei ole aineiston määrä vaan laatu. Toiminnallisessa opinnäytetyössä laadullisen tutkimusmenetelmän kerättyä aineistoa ei tarvitse välttämättä analysoida, vaan sitä käytetään myös lähteenä. (Vilkkä & Airaksinen 2004, 63 – 64.) Saatua kyselyä, kokosin nuorien ajatuksista tärkeimmät asiat. Nuorten palautteissa oli paljon samankaltaisuutta kuin Avartti-ohjaajan haastattelussa, mutta nuorien kyselyvastauksissa ilmeni myös paljon asioita, joita ohjaaja ei haastattelussaan maininnut. (Opinnäytetyöpäiväkirja.)

6.1.2 Teemahaastattelu

Teemahaastattelu on avoin haastattelu, joka on asiakaskeskeinen. Haastattelun kysymykset ovat avoimia ja haastattelu muistuttaa lähinnä keskustelua. Haastattelijan tehtävänä on syventää haastattelua sen edetessä ja rakentaa haastattelun jatko aiemman varaan. (Miettinen 2010.) Haastattelin Juvan Avartti-ohjaajaa. Pysin keräämään tietoa aiemmasta sekä etsimään kehitettäviä asioita Juvan Avartti-toiminnasta. Minulla oli erilaisia haastatteluaiheita, joihin halusin Avartti-ohjaajan haastattelulla tietoa tai tarkennusta. Kysymykset ja kysymysten asettelu jäivät avoimiksi. Näin Avartti-ohjaaja pystyi vastaamaan kysymyksiin tarinanomaisesti ja minä pystyin kysymään tarkentavia kysymyksiä. Minun ei tarvinnut poiketa haastattelun kysymyksissä montaa kertaa, sillä ohjaajalta ei juttua puuttunut, vaan hän kertoi asioista avoimesti ja laajasti. Avartti-ohjaajan haastattelu nauhoitettiin helmikuussa. Haastattelua nauhoitettiin 54 minuuttia ja siitä syntyi litteroitavaa tekstiä 11 sivua.

6.1.3 Opinnäytetyöpäiväkirja

Opinnäytetyöpäiväkirja on oma sanallinen tai kuvallinen opinnäytetyö dokumentointi tapa. Opinnäytetyöpäiväkirja toimii muistina, jota käytetään myöhemmin opinnäytetyön aineistona. Opinnäytetyöpäiväkirjaan kirjataan kaikki havainnot, ideat sekä esimerkiksi kaikki hyvät teokset ja lähteet, niiden nimet, tekijät ja sivunumerot. Materiaalin kirjaaminen päiväkirjaan on jo valmista lähdeluetteloa. Päiväkirjaan tulisi merkitä myös tavoitteet, ideointivaihe sekä muutokset, jotka koskevat ideointia, tavoitteita sekä toteuttamistapaa. (Vilkkä & Airaksinen 2004, 21-22.)

Aloitin päiväkirjan kirjoittamisen silloin, kun aloimme sopia harjoitteluohjaajani kanssa opinnäytetyön tekemisestä. Kirjoitin päiväkirjaan kaikki mieltä painaneet asiat, esimerkiksi mitä tapahtui eri tapaamisissa Avartti-ohjaajan tai nuorten kanssa ja mitä keskusteluja tapaamisissa käytiin. Kirjoitin päiväkirjaan myös keskusteluista, joita olin käynyt Juvan muiden ohjaajien kanssa. Päiväkirjan kirjoittaminen helpotti muistamaan tapahtuneista asioista. Työ eteni kuitenkin melkoisella vauhdilla lokakuusta 2010 maaliskuuhun 2011, joten monen kuukausien takaisia asioita olisi ollut vaikea muistaa. Päiväkirjaan sain muistiin kaikki minun työtä koskevat tärkeät asiat. Näin jälkikäteen päiväkirjan kirjoittaminen avasi minulle paljon ajatuksia ja kehitettäviä osa-alueita, mitä ei osannut silloin kyseisenä ajankohtana ajatella. Käytin opinnäytetyöpäiväkirjaani muistamisen lisäksi myös toiminnan kehittämisen purkamiseen. Puran päiväkirjani kappaleessa seitsemän.

6.2 Millainen ryhmä on sopiva?

Muhosen, Lallukan & Turtiaisen (2009, 18 – 19) mukaan pienryhmä voi tarjota nuorelle paikan, jossa ohjaajaa huomioi heitä eritavalla verrattuna isompaan ryhmään. Tietty aika ja paikka tarjoavat nuorelle tiiviin yhteistyön ohjaajan kanssa, jossa ohjaaja huomioi kutakin nuorta yksittäisesti. Ryhmän tulisi olla mahdollisimman pieni, jotta kaikki sen jäsenet pystyisivät tutustumaan toisiinsa sekä ryhmän sisällä syntyisi vuorovaikutusta. Pienryhmissä toiminta on yleensä intensiivisempää, ryhmätoiminta on aktiivisempaa ja ryhmällä on selkeämpi päämäärä toiminnalleen. Niemistön (2002, 58) mukaan pienryhmätoiminnassa tulee ottaa huomioon myös se, että yksilöt pääsevät helpommin esiin. Verrattuna isoon ryhmään pienryhmätoiminta on aktiivisempaa, osallistuminen yksilöiden kohdalta on tasaisempaa, ryhmästä erottuvat ryhmäläisten persoonat sekä ryhmätoiminta on yhdenmielisempää. Muhonen ym. (2009, 18 – 19) kertoivat, että jos pienryhmä kasvaa liian isoksi, ryhmässä huomaa selkeämmin ryhmiin jakautumisen, sillä ryhmän kaikkien jäsenten välinen vuorovaikutus on pienempää.

Ryhmätoiminnassa, jossa ryhmän koko on suuri, voi tapahtua ringelmann-efekti. Kun ryhmän koko kasvaa liian suureksi, voi ryhmässä muotoutua vapaamatkustajia ja ryhmän motivaatio yksilöiden osalta pienenee. Ajatellaan, että oman toiminnan pienempikin panos riittää, koska ryhmässä on niin paljon jäseniä. (Ahokas, Ferchen,

Hankonen, Lautso & Pyysiäinen 2008, 147 – 150.) Avartti-ohjaaja kertoo haastattelussaan, että kuusi henkilöä on hyvä ryhmäkoko. Hän kertoo, että siinä vaiheessa ainakin yhdellä on varaa tippua pois. Aiemmat ryhmät ovat olleet kooltaan neljätoista ja viisitoista. Ryhmä koko on mennyt niin isoksi, että työskentely on ollut haastavaa. (Avartti-ohjaaja, haastattelu.) Nuoret eivät kommentoineet haastatteluissa omaa ryhmäkokoaan. Nuorten kommenteista ilmeni, että lähes kaikki tunsivat ryhmäläisensä etukäteen.

”Tunsin kaikki entuudestaan, mikä sai ryhmän toimimaan heti, eikä aikaa kulunut tutustumiseen.” (Matti)

Ryhmäläiset olivat joko koulusta tai läheisestä ystäväpiiristä. Muutamissa haastatteluissa ilmenee, että nuori ei tuntenut yhtä tai useampaa ryhmäläistään, mutta viimeistään toimintojen alkaessa ryhmäläisiin tutustui. Ryhmäläisten tunteminen etukäteen antoi hyviä ja huonoja puolia monissa haastatteluissa.

”Tunsin kaikki Avartti-ryhmäläiseni ja mielestäni siitä oli hyötyä. Oli helppoa tehdä yhteistyötä ja oli mukava suorittaa seikkailuosuus yöpymisineen tutussa porukassa” (Kaisu)

Positiivisina asioina ryhmän entuudestaan tuntemisessa oli suunnittelun ja toteuttamisen helpottuminen, yhteistyön helppous sekä ryhmäläiset olivat humoristista. Negatiivisina asioina nuoret kokivat sen, että kun ryhmäläiset tiedettiin etukäteen, ei pystynyt tutustumaan kehenkään uuteen ihmiseen. Osa nuorista olisi halunnut tutustua uusiin ihmisiin eikä uusista tuttavuuksista haittaakaan olisi ollut.

Avartti-ohjaajan haastattelussa ilmeni ajatus siitä onko Avartin aloittaminen ryhmäsidonnaista vai tuleeko nuorella olla mahdollisuus Avartin suorittamiseen silloin, kun hän itse sitä haluaa? Onko Avartin ja ohjaajakoulutuksen yhteistyö hyvä, koska se rajaa yksilölliset aloittajat pois? Avartti haluttiin yhdeksi osaksi Juvalla toimivaa ohjaajakoulutusta. Ohjaajakoulutuksen yhtenä osiona on tutustuttaa nuoret Avartti-toimintaan. Avartti esittelyn jälkeen nuorille annetaan vaihtoehdoksi suorittaa joko Avartin pronssitaso tai tehdä oppimistehtävä. Oppimistehtävässä nuoren tulee haastatella nuorisotyön parissa toimivaa työntekijää, kuten toiminnanjohtajaa tai psykologia.

Lisäksi nuoren tulee tutustua kirjallisuuden avulla mahdollisimman moniin nuorisotyön toimintoihin, työmuotoihin ja kohderyhmiin. Näistä nuori laatii kirjallisen tehtävän, jonka hän esittelee muulle ryhmälle. (Hietalahti & Pulkkinen 2007, 30 – 31.) Tämä toteutus oli vuoden 2006 ryhmän kanssa. Vuonna 2009 suorittaneet suorittivat Avartin myöskin osana ohjaajakoulutusta, mutta tuolloin nuoret saivat valita suorittavansa joko Avartin palvelutoiminnon tai työharjoittelun, joka tulisi kestää 13 kertaa. Avartin periaatteena on, että toimintaan voi osallistua kuka tahansa nuori. Avarttiin ei otettu ohjaajakoulutuksen ulkopuolisia nuoria, sillä ohjaajakoulutuksen osallistujamäärät ovat olleet niin suuria. Tämä rajasi muut Avartin suorittajat ulkopuolelle. Vaikka ohjaajakoulutuksen ja Avartin yhdistäminen on koettu ohjaajan ja nuorten puolesta hyväksi, kuinka olisi käynyt nuoren, joka olisi halunnut suorittaa pelkän Avartin? Nuoren olisi täytynyt odottaa seuraavaan kertaan ja osallistua toimintaan vasta sitten. Näiden nuorten uudelleen motivointi toimintaan on haastavaa.

Avartin ja ohjaajakoulutuksen yhdistämistä on kokeiltu jo kahden ryhmän kanssa. Yhdistelmä on koettu hyväksi ja hyödylliseksi.

”Kyllä mä pien sen osana ohjaajakoulutusta sen takia, että mä saan ne paremmin motivoitumaan siihen ohjaajatoimintaan. Sit ku ne tekee sen kerran viikossa. Se rytmittää nuorten ohjaajaharjoitteluna, mutta sitä ei pidetä sellaisena pakkona...” (Avartti-ohjaaja, haastattelu.)

Ohjaajakoulutukseen ja Avarttiin osallistuneet nuoret ovat kokeneet, että eivät olisi välttämättä osallistunut Avarttiin, jos se ei olisi ollut osana ohjaajakoulutusta. Osa nuorista koki, että Avartti oli valinta mielenkiinnon ja jännityksen vuoksi, osa osallistui koska ystävätkin osallistuivat. Nuorten kommentteista huomasin, että osa oli selkeästi motivoituneita itse Avarttiin, muut suorittivat sen siksi, koska se oli helpoin ja mielenkiintoisempi vaihtoehto kirjoitustehtävän ja Avartin väliltä.

6.3 Mistä paikat toiminnoille?

Avartti-ohjaajan mielestä ennen Avartin aloittamista tulee miettiä oman kunnan yrityksiä ja yhdistystarjontaa ja kysymystä kuinka nuoret saavat paikat eri toiminnoilleen? Oh-

jaajan yksi tärkeimmistä tehtävistä on etsiä vaihtoehtoja kullekin toiminnoille (Mcmenamin 2004, 61). Juvan kunnassa palvelu-toiminnon suorittaminen tuottaa ongelmia. Juvan Avartilla on paljon yhteistyökumppaneita, mutta nämä eivät riitä kattamaan nuorten tarpeita toimintaa varten. Se, että nuori siivoaa tunnin viikossa isovanhempien luona tai ulkoilutetaan naapurin koiraa, ei opeta nuorelle juuri mitään. Avartti-toimintoihin tulisi saada enemmän ideoita ja tarkoitusta, että siitä olisi nuorelle paras mahdollinen hyöty.

Juvan kunnan yritysten ja yhdistysten tietämys Avartista on todella vähäinen. Avartti-ohjaaja kertoo, että tulisi pitää Avartti-infopäiviä. Päivä, jossa oman paikkakunnan yritykset saisivat tutustua Avartti-toimintaan. Paikalla voisi olla yritysten ja yhdistysten edustajia, Avartti-ohjaajia, nuoria, jotka ovat jo Avarttia suorittaneet sekä uusia avartilaisia. Tapahtuman tarkoituksena olisi lisätä Avartti-tietoisuutta yritysten ja nuorten parissa. Näin nuorten olisi helpompi mennä yrityksiin kysymään Avartin suorittamista ja yritysten olisi helpompi ottaa nuoria vastaan. (Avartti-ohjaaja, haastattelu.)

Juvan kunnassa on paljon erilaisia kattavia yrityksiä ja yhdistyksiä, joissa toimintoja voisi suorittaa. Nuorten haastatteluista ilmeni, että lähes kaikkien mielestä Juvan yritys- ja yhdistystoiminta on riittävä. Nuorten mielipiteissä löytyi kuitenkin eriäviä mielipiteitä. Yksi poika kommentoi yritystarjonnan olleen riittävää ja valinnan varaakin löytyi (Jasse), mutta taas toinen poika kertoi, että ”Avartti on terminä vielä usealle tuntematon, joten ei” (Matti). Matti koki siis, että tarjontaa ei ole riittävästi, kun taas Jasse olisi löytänyt toiminnoilleen monia erilaisia vaihtoehtoja. Liisan mielestä tarjontaa on jokseenkin, mutta kun itse osaa olla aktiivinen niin tarjontaa löytyy. Vaikka yritys ja yhdistys toiminta on riittävää monenkin mielestä, tietoa ei ole ikinä liikaa. Lisäämällä yritysten ja yhdistyksien tietämystä Avartista yhteistyö yhdistysten ja Avartin välillä voisi parantua.

6.4 Mitä hyötyä Avartista on nuorelle?

Ruokamo (2004, 31) kertoo omia kokemuksiaan Avartin suorittamisesta aikuisena. Hän on lähtenyt Avartti-toimintaan mukaan kouluttautumalla ohjaajaksi sekä suorit-

tamalla itse Avartti-toimintaa. Hän opiskelee Rovaniemen yliopistossa kasvatustieteitä. Ruokamo suorittaa pronssitasoa, joista palveluna hänellä on oman ryhmän ohjaaminen. Liikuntaa Ruokamo suorittaa käymällä aerobicissa ja seikkailu on suoritettu Livojärven ja Livojoen maisemissa. Ruokamo kertoo, että Avartin perusidea on hyvä ja pienienkin paikkakuntien on helppo saada nuorille toimintaa Avartin avulla. Ruokamo kertoo myös, miten Avartin harrastuneisuutta sekä opintoja voi yhdistää ja se tukee toisiaan molempiin suuntiin.

Avartti on herättänyt pronssitason suorittaneissa nuorissa paljon ajatuksia. Nuoret ovat saaneet Avartista hyviä kokemuksia sekä hyötyjä, joko Avartin hetkiseen elämään tai tulevaisuuteen. Kokemukset Avartista ovat niin hyviä kuin huonojakin. Nuorten mukaan eniten hyviä kokemuksia löytyi seikkailusta ja liikunnasta. Liisa kuvaa seikkailukokemustaan seuraavasti:

”Parhaita kokemuksia Avartin myötä olivat varmaankin seikkailuun liittyvät kokemukset, kun loskan ja sohjon keskellä pakkasen viiltäessä sormia pyöräilimme keskellä metsää ja yllätykseksemme huomasimme erään mummon nököttävän risteyksessä...Ja kaikki ne maitohapot ja loissa ja jäätyneet pasta-ateriat nuotiolla - jälkikäteen ajateltuna se vain oli parasta.”

Nuorten kokemukset varsinkin seikkailusta on ollut rankkoja, mutta niitä muistellaan näin jälkikäteen parhaimpana muistona. Nuoret muistelevat miten he ovat jaksaneet polkea kahdessa päivässä 80 kilometriä ja elämään luonnon armoilla. Nuorista suurin osa kommentoi, ettei olisi ikinä uskonut nukkuvansa viileässä laavussa tai teltassa.. Moni nuorista kertoi myös, että olisi varmasti jäänyt paitsi tällaisesta seikkailusta, jos ei olisi osallistunut Avarttiin. Kaisu kertoo sen olevan ”*once in a lifetime*” -kokemus. Positiivisia kokemuksia on jäänyt myös liikunnasta ja taidosta, sillä niistä on jäänyt monille nuorille pysyviä harrastuksia. Matti suoritti taito-toiminnon Juvan sirkuksessa. Sirkuksesta on jäänyt hänelle pysyvä harrastus ja kertoo harrastavansa sirkusta nykyäänkin. Avartin suorittaminen on tuonut myös työpaikkoja monille. Jasse ja Jenni työskentelivät Juvan nuorisopalvelujen kesäleireillä. Jenni on työskennellyt myös Juvan nuorisotiloilla.

Avartti vaatii nuorilta esimerkiksi joustavuutta ja sitoutumista. Juuso kertoo oppineensa yhteistyö- ja suunnittelutaitoja, joista on hyötyä koulutyössä. Avartti on opettanut Juusolle myös sitoutumisen laajoihin projekteihin. Vaikka monista nuorista välillä tuntuikin siltä, että voisi keskeyttää Avartin, kaikki haastateltavat ovat suorittaneet Avartin pronssitason loppuun asti. Ohjaaja kertoi, kuinka he yhdessä toisen ohjaajan kanssa saivat erään pojan innostumaan liikunnasta. Kyseinen poika ei ollut koskaan pitänyt liikunnasta, mutta ohjaajien innostuksella poika kävi Avartin aikana ensimmäistä kertaa kuntosalilla. Kuntosalista on jäänyt pojalle ikuinen harrastus ja hän on tänä päivänäkin harrastanut kuntosalilla käyntiä.

Nuoret ovat kokeneet hyötyneensä Avartista lukiossa sekä muutamille Avartti on tuonut työpaikan. Muuten nuoret eivät ole kokeneet Avartista olleen hyötyä. Kaisu kertoo kuitenkin, että aikoo käyttää Avarttia CV:ssä sekä kouluun hakemisessa.

6.5 Ohjaajan rooli

Mcmenamin (2004, 62) mukaan Avartti-ohjaajan tulee omata Avartti-toiminnan eri vaiheet sekä osaa ohjata ja opastaa Avartti-toimintaan mukaan lähtevää nuorta. Avartti-ohjaaja on saanut toimintaansa koulutuksen, jonka mukaan hän osaa auttaa nuorta esimerkiksi Saavutusten kirjan täyttämässä, rohkaisemaan sekä auttamaan eri tilanteissa. Ohjaajan tulee muistaa osallistujien turvallisuus ja hyvinvointi. Nuorten ohjaamisen ja auttamisen lisäksi ohjaajan tulee pitää Avartti yksikkönä, pitää kirjaa Avartin asioista ja muistaa ohjaajien ja muiden Avartin parissa työskentelevien ihmisten ohjaaminen ja heidän jaksamisestaan huolehtiminen.

Ei ole olemassa selkeää reseptiä siitä, kuka on hyvä ryhmäohjaaja. Jokainen ohjaaja on erilainen oma persoonansa, joilla on omat mallinsa työskennellä. Ryhmäohjaajaksi ei synnytä, vaan siihen kasvetaan ja jokaisella meillä on heikkoutensa ja vahvuutensa. (Kaukkila & Lehtonen 2007, 57 – 59.) Juvan Avartti-toiminnassa on tällä hetkellä kaksi koulutettua Avartti-ohjaajaa. He ovat jakaneet toimintojen vastuualueisiin. Toisen ohjaajan vastuualueina ovat taito ja palvelu sekä toisen vastuualueina liikunta ja seikkailu. Nuorten ohjaajina toimivat lisäksi muun muassa liikuntalajien laji-ohjaajat sekä musiikin opettajat, jotka tulevat nuorten harrastusten puolesta. Avartti-ohjaajan mukaan Juvan Avartti-toiminta kaipaisi lisää ohjaajia.

”...mitä enemmän meitä Avartti-ohjaajia olisi siinä sen toiminnan ympärillä, sitä pystyttäis jakamaan ja pystyttäis keskittyä siihen yhteeseen osaan... nythän tää jakautuu niin, että toinen ohjaaja hoitaa kaikki liikunnat ja seikkailut, niin se on hänelle ehkä vähän liian iso taakka...seikkailupuoli teettää niin paljon hommia, että vaaditaan lissää ihmisiä. Meillä on liian vähän ohjaajia.” (Avartti-ohjaaja, haastattelu)

Kysyessäni Avartti-ohjaajalta ohjaajien ajasta nuorille, hän koki, että sitä on riittävästi. Nuoria tavattiin kerran viikossa tai kahdessa. Lisäksi ohjaajiin on saanut ottaa yhteyttä puhelimitse sekä ohjaajat ovat olleet tavattavissa ainakin kerran viikossa nuorisotalolla. Kaikki nuoretkin kokivat saaneensa riittävästi ohjausta. Nuoret kertoivat, että tapaamisia pidettiin riittävästi ja jos ohjaajia ei tavannut kasvotusten, heihin pystyi ottamaan yhteyttä puhelimitse tai käymällä nuorisotalolla tai toimistolla. Vastaavasti kysyessäni heiltä myös onko Juvalla riittävästi ohjaajia, vastaukset olivat hyvinkin vaihtelevia. Jasse kertoi, että *”yksikin ohjaaja olisi riittänyt”*. Saran kertoi taas, että *”mielestäni kaksi ohjaajaa oli riittävästi”*. Suurimman osan mielestä ohjaajia oli riittävästi.

Monet nuoret kokivat, että ohjaajia oli riittävästi, mutta he halusivat joitain muutoksia ohjaajien tilanteeseen.

”Koin, että ohjaajia oli riittävästi. Seikkailuosio vaatii vähintään kaksi ohjaajaa, onneksi niitä myös oli kaksi, muuten tuskin olisimme pärjänneet. Kaiken kaikkiaan mielestäni neljä ohjaajaa on vähittäismäärä, jotta kaikki onnistuisi moitteettomasti.” (Kukkis)

”Joku, jonka tehtävänä olisi vain Avartin suorittajien ”huolehtiminen” ja tsemppaaminen” (Onerva)

Nuorten mielestä ohjaajien määrällä voitaisiin parantaa ohjauksen laatua. Kuten Liisa kommentoi haastattelussaan, että *”toki uudet tuulet ja ideat olisivat tähän tervetulleita tuohon melko vakiintuneeseen katraaseen”*. Nuorien kommentteista huomasi, että toiminta on heidän omaansa ja apua sai silloin kun sitä tarvitsi.

Nuorille järjestetään vuosittain valtakunnallisesti tapahtumia, mutta Avartti-ohjaaja kommentoi haastattelussaan, että missä on ohjaajien tuki? Juvan Avartti-ohjaajien haaveena on ollut kauan Juva, Joroinen ja Rantasalmi alueen Avartti-toiminnan verkostoituminen. Verkostoitumisella ohjaaja tarkoittaa, että Avartti-ohjaajat istuisivat yhdessä alas ja puhuisivat, mitä on tehty, miten on tehty ja mitä tulisi tehdä toisin. Ohjaajat pystyisivät keskustelemaan omista kokemuksistaan niin hyvistä kuin huonoistakin ja voisivat hyödyntää näitä omassa työssään. Muutamia kertoja tapaamisia on yritetty, mutta tapaamiset ovat kaatuneet syystä tai toisesta. Juvan Avartti-ohjaaja kokee, että kyseessä on motivaation puute. Luullaan, että Avartti tuottaa liikaa töitä ja Avartti jää taka-alalle. Avartti-ohjaaja kokee, että ohjaajien tulisi saada enemmän tukea myös valtakunnantasolta. Ohjaajat ovat saaneet kansallinen koordinaattori Jukka Ruotsalaiselta tarvittavan tuen toimintaan, mutta välillä heille jää tunne, että tänne peräkylälle jää yksin. Ohjaajien tukeminen olisi tärkeää, sillä toiminta on ohjaajista kiinni. Juvan Avartti-ohjaajat ovat hakeneet esimerkiksi lisäkoulutuksia, mutta osallistujamäärät ovat olleet niin vähäisiä, ettei kursseja ole toteutettu. Koulutuksien lisääminen ja yhteistyö muiden ohjaajien kanssa toisi työhön motivaatioita ohjaajille ja saataisiin lisää eri näkökulmia toimintaan. (Avartti-ohjaaja, haastattelu)

6.6 Toiminnan informointi

Toiminnasta informointi on jäänyt vähäiselle työlle kuluneiden vuosien aikana. Toiminnasta ei ole informoitu kuin nuorille ja muutaman kerran yrityksille.

”Joo, sitä (markkinointia) pitäis tehdä enemmän, mutta se jotenkin hukkoo. Miten tuon tiedottamisen kanssa onkin niin vaikee. Ku se ei ole asia mitä ekana pitäis tehdä, mutta se on se asia mitä pitäis tehdä, mutta ei oo aikaa löytyny..” (Avartti-ohjaaja, haastattelu)

Avartti-ohjaaja kokee, että kehitettävää löytyy yhteistyökumppaneiden tiedottamisessa. Yrityksille tarkoitettua informaatiota tarvittaisiin enemmän, että toiminnot toimisivat paremmin.

Alkavasta toiminnasta on informoitu nuorille ohjaajakoulutuksen välityksellä. Avartista on puhuttu aiemmin esimerkiksi Tyttöjen talossa, erilaisissa infotilaisuuksissa sekä toiminnasta on käyty yleistä keskustelua nuorisotalolla. Avartti-ohjaaja kertoo, että toiminnasta täytyy vain puhua ja puhua nuorille enemmän ja kannustaa lähtemään toimintaan mukaan. Hänen mukaan toimintaan tarvittaisiin mukaan aiemmin Juvalla pronssitason suorittaneita nuoria. He voisivat kertoa kokemuksiaan ja näkemyksiään Avartti-toiminnasta nuorille. Aloittaville nuorille kokemusten kertominen olisi hyvä asia, sillä kuinka ihminen joka ei itse ole toimintaa suorittanut voi kertoa mitä hyötyä toiminnasta on.

6.7 Nuorten motivointi

Ahokkaan ym. (2008, 147 – 150) mukaan motivointiin voidaan käyttää monia erilaisia keinoja. Nuoria voidaan palkita, ohjaajat motivoivat nuoria palauttein sekä sanallisesti. Nuorien motivointiin vaikuttaa nuorten mielenkiinto sekä ympärillä toimiva ryhmä. Avartti-ohjaajan haastattelusta ilmeni, että nuorten motivointi alkavaan Avartti-toimintaan tapahtuu pääsääntöisesti ohjaajakoulutuksen kautta. Samalla kuin nuoria motivoidaan aloittamaan ohjaajakoulutusta, heitä motivoidaan Avarttiin. Ohjaajakoulutus on suurempi motivoinnin keino Avarttiin, kuin niin, että aloitettaisiin pelkkä Avartti. Avartti on osana ohjaajakoulutusta ja Avartti-toiminnasta on ohjaajan puheen mukaan tullut vuosien saatossa miltei ”pakko”. Ohjaaja kertookin, että Avartti tulee jatkossakin olemaan osa ohjaajakoulutusta, mutta Avartista ei tehdä niin sanottua pakkoa. Näin Avartista saadaan vapaaehtoinen toimintamuoto.

Nuoren motivaatioon vaikuttavat ryhmän motivaatio, oman motivaation ja ohjaajan motivoinnin lisäksi. Yksilön motivaatioon vaikuttaa ryhmän tavoitteen asettaminen, kannustaminen ja läsnäolo. Ryhmätavoitteen koetaan vaikuttavan yksilön toimintaan ja yksilö toimii ryhmässä paremmin jos ryhmän tavoite on yksilölle mieluinen. Jos vastaavasti ryhmän tavoite ei ole mieluinen, yksilö ei panosta toimintaan niin paljon. On koettu, että muiden ryhmäläisten läsnäolo voi myös lisätä motivaatiota. On myös tilanteista, joissa muiden läsnäolo ei tuota tulosta. Jos nuori on esimerkiksi harjoitellut jonkin osan seikkailuun hyvin, hän saa ryhmän läsnäololta kannustusta ja vireystaso kasvaa. Jos on taas tilanne, jossa harjoittelu on jäänyt vähemmälle ja nuori epäilee onnistumistaan, ryhmän läsnäolo haittaa motivaatiota ja suorittamista. Nuori kokee

muiden läsnäolon paineena. (Ahokas, Ferchen, Hankonen, Lautso & Pyysiäinen 2008, 147-150.)

Haastateltavien nuorten palautteissa ilmeni, että suuri motivaation lähde on ollut oma ryhmä ja kuinka ryhmä suhtautuu toimintaan.

”Huono kokemus oli erään nimeltä mainitsemattoman henkilön asenne koko Avarttiin...” (Mikael)

Hyvistä ja huonoista ryhmäkokemuksista huomasin, että jos yksi asennoitui toimintaan huonosti, se vaikutti myös muihin ryhmäläisiin. Hyvä ryhmähenki ja muiden ystävien läsnäolo selkeästi nosti ryhmämotivaatiota ja omaakin motivointia toimintaan. Nuoret saivat valita ohjaajakoulutuksessa, tekevätkö he kirjallisen tuotoksen vai osallistuvatko he Avarttiin, jokoisuus näiden toimintojen välillä kertoi varmasti myös motivaatiosta. Ne nuoret, jotka eivät lähteneet Avartti-toimintaan mukaan, eivät myöskään olleet valmiita motivoitumaan toimintaan.

Motivointiin vaikuttaa monesti ohjaajan läsnäolo ja kannustus. Avartti-ohjaaja kertoo, että nuorille täytyy vain puhua ja puhua toiminnasta ja kannustaa lähtemään mukaan. Ohjaaja kommentoi aiempien ryhmien motivointia helpoksi, sillä nuoret ovat suorittaneet Avarttia ohjaajakoulutuksen samaan aikaan. Ei ole tarvinnut miettiä erillisiä tapaamisia tai motivointikeinoja nuorille. Motivointi ei ole ollut koskaan kuitenkaan helppoa, vaan Juvan nuorten motivoinnissa on ollut ongelmia. Nuoret ovat suorittaneet Avartin pronssitason ja suorittaminen on jäänyt siihen. Joko koulu ja koulussa tapahtuvat asiat verottavat nuorten aikaa tai he lähtevät kokonaan pois paikkakunnalta.

”Kuinka nuoret saataisiin motivoitumaan seuraaville tasoille? Voisiko Avartin alaikäraja laskea?” (Avartti-ohjaaja, haastattelu)

Koulun ajanvienti ja ulkopaikkakunnalle muuttavien lisäksi Avartin aloitusikä on haitallinen Juvan kunnassa. Juvan nuorista 7.-luokkalaisia nuoria olisi helpoin motivoida toimintaan, kun vanhempia nuoria. Koulujen edetessä nuoret pohtivat tulevaisuuttaan ja Avartin suorittaminen jää toissijaiseksi. Ohjaajakoulutuksen ohella tehty pronssita-

so on ollut ainoa, mitä nuoret suorittavat, sillä se on osa jotain muuta toimintaa. Seuraavat tasot tulisi suorittaa ohjaajakoulutuksen ulkopuolella ja suorittaminen jää. Motivointi seuraaviin tasoihin on hankalaa, sillä moni nuorista on lähtenyt pronssin suorittamisen jälkeen ulkopaikkakunnalle joko työskentelemään tai opiskelemaan.

Nämä kysymykset mietityttävät Juvan Avartti-ohjaajia. Jos alaikäraja voitaisiin laskea muutamalla vuodella, niin Juvan Avarttiin olisi helpompi motivoida nuoria. Ja motivointiin vaikuttaisi varmasti myös se, että Avartista tehtäisiin näkyvämpi. Nuoret tuntevat esim. Idolsin ja sen markkinointi on helpompaa, koska kyseessä on tuttu ohjelma. Jos Avartista tehtäisiin tunnetumpi, nuorten motivoituminen toimintaan olisi varmasti erilaisempaa, kuin nykypäivänä. Suorittaminen ei päättyisi pronssiin, vaan nuorilla olisi enemmän aikaa suorittaa seuraaviakin tasoja. Avartti-ohjaaja kertookin, että lukiolaisien motivointi on hankalaa siinä mielessä, että lukion kirjoitukset ja joka vuotinen lukioteatteri syö Avartin suorittajia. Juvan tilanne muuttuisi alaikärajan muuttuessa parempaan suuntaan. (Avartti-ohjaaja, haastattelu.)

Nuorien haastatteluista huomasi myös, että yksi motivaation lähde oli päästä Helsinkiin hakemaan tunnustus. Niin sanottu ulkoinen motivaatio kannusti nuoria jatkamaan eteenpäin toiminnot loppuun. Jokaiselle nuorelle jaettu tunnustus on jäänyt myös parhaimpina kokemuksena heidän mieleensä. Avartti-ohjaajan pohtii haastattelussaan, riittääkö pinssi ja todistus motivoimaan nuoria Avarttiin? Onko toimintaan lähteminen ainoastaan sitä, suoritetaan toiminnot ja mennään Helsinkiin hakemaan tunnustus vai onko Avartissa tärkeämpää itsensä voittaminen ja itsestään uusien asioiden oppiminen? Salovaaran (2009, 9 – 10) artikkelissa Pia Tasanko kertoo ohjaamista nuoristaan, jotka eivät yrityksestä huolimatta saaneet pronssitasoaan läpi. Mutta nuorille oli tärkeintä omien tavoitteiden saavuttaminen eikä kesken jääminen haitannut. Pia yllättyi, kun hänen vetämänsä ryhmän nuoret kertoivat, etteivät he pidä tunnustuksia tärkeänä, vaan tärkeää on omien tavoitteiden saavuttaminen.

Pian ryhmäläisille tunnustuksen saaminen ei ollut se juttu, vaan uusien asioiden oppiminen. Kaikille nuorille se ei pakosti ole näin, vaan toimintaan lähtiessä tavoitellaan tunnustuksen saamista hienossa tilaisuudessa. Kesken jäämisiä on tapahtunut monesti myös Juvalla, mutta erityisesti yksi tapaus on painunut Avartti-ohjaajan mieleen. Nuori oli suorittanut kaikki toiminnot ja edessä oli ainoastaan parin päivän seikkailu.

Seikkailun aikana hän kuitenkin sairastui ja hänet poistettiin seikkailusta turvallisuussyistä seikkailun viimeisenä päivänä. Hänellä jäi siis koko pronssitason suorittaminen yhdestä päivästä kiinni. Kuinka tällaisen tilanteen jälkeen nuoria saataisiin motivoitumaan jatkamaan toimintaan? On ollut myös tilanteita, jolloin nuoret eivät saavutakaan tunnustusta ja toiminnot jäävät kesken syystä tai toisesta? On hieno asia lähteä toimintaan mukaan, mutta ei häpeä, jos se jää kesken. Voisiko näille nuorille keksiä jonkin välimotivaatio palkinnon, jonka he saavatkin ohjaajilta? Välimotivointi tarkoittaisi sitä, että nuori saisi jokaisesta suorituksestaan [palvelu, taito, seikkailu ja liikunta] jonkin palkinnon. Välimotivaatio palkinto olisi kaikille aina sama ja sen saisivat kaikki. Nämä välipalkinnot voisivat luoda nuoriin enemmän motivaatiota ja samalla ohjaajat saisivat palkita nuoria hyvästä toiminnasta.

6.8 Toiminnan tavoitteiden asettaminen

Mcmenamin (2004, 17 – 18) mukaan nuorten tulee tehdä suunnitelma toiminnoilleen yhdessä ohjaajan kanssa. Lisäksi nuori suunnittelee toiminnoilleen tavoitteet. Avartti-ohjaajan tai laji-ohjaajan tulee tukea nuorta tavoitteiden asettamisessa. Tavoitteiden tulisi olla nuorelle yksilöllisiä ja sopivia. Jokainen toiminto kulkee järjestyksessä suunnitelmasta toimintaan ja siitä purkuun. Avartti-ohjaaja kertoo, että nuorten tavoitteiden asettaminen on todella hankalaa.

”...tota jos nyt ajatellaan itseäkin. Niin mitä voi laittaa, että mä kolmen kuukauden päästä osaan paremmin, ku nyt. Niin ei se oo helppoo aikuisellekaan, mutta saatikka sitten nuorille...” (Avartti-ohjaaja, haastattelu)

Tavoitteiden asettaminen on todella hankalaa kenelle tahansa. Aikuisellekin tavoitteiden asettaminen on vaikeaa, mutta mitä se on nuorelle, joka ei ymmärrä toiminnan ideaa ja että miksi tavoitteita täytyy laittaa. Nuorten haastatteluista huomasin, että osa tavoitteiden luomisesta on vaikeaa, osa helppoa. Helppous näkyi siinä mielessä, että moni nuorista laati tavoitteet olemassa olevan harrastuksen ympärille. Toiminnot, joihin ei ollut itsestään jo valmiina toimintaa, niille toimintojen ja tavoitteiden keksiminen oli selkeästi vaikeaa. Monen nuoren haastatteluista huomasin, että ohjaajan tuki on auttanut etenemään tavoitteiden luomisessa. Toimintojen kuten tavoitteidenkin kehittäminen on nuoresta itsestään kiinni. Hän laatii ja suunnittelee ne, mutta vaatii siihen

ohjaajien tukea. Leenalla oli ollut palvelun toimintona ja tavoitteena hänelle uusi paikka, joten hän oli oppinut uusia asioita tämän kautta. Avartti-ohjaaja kertookin, että nuorille tulisi saada mielekästä ja uutta toimintaa Avartti-toimintoihin, jotta he itse hyötyisivät toiminnoista mahdollisimman paljon. Tavoitteet tulisi luoda niin, ettei se ole saavutettavissa eikä sieltä missä aita on matalin. Ohjaaja kertookin, että realistisen tavoitteen luominen on ollut todella vaikeaa ja tulee olemaan aina uusien ryhmien kanssa työskennellessä. Tavoitteiden asettamisessa ohjaajan tulee kannustaa ja tukea niin, että kaikille tavoitteet syntyvät.

7 AVARTTI-RYHMÄN TOIMINNAN KÄYNNISTÄMINEN

Nuorien ja ohjaajan haastatteluissa oli entuudestaan määritellyt aihealueet, jotka sisältyivät toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Sain haastatteluista kattavan aineiston, jota voin käyttää oman suunnitelman laadinnassa. Ryhdyin koostamaan haastatteluista itselleni aineistoa suunnitelmaa varten. (Opinnäytetyöpäiväkirja.)

Loin uudelle ryhmälle suunnitelman ja tavoitteet. Tavoitteenani oli saada 5-10 nuorta, tyttöjä tai poikia, jotka aloittavat Avartti-toiminnan. Toiminta oli tarkoituksena aloittaa vuoden 2011 alussa. Jo opinnäytetyötäni suunniteltaessa ilmeni, että en ehtisi työni aikana näkemään tyttöjen Avartti-toiminnasta kuin alun, joten rajasin ryhmälle luomiani tavoitteita. Loin tarkemmat kuukausittaiset tavoitteet. Tammikuun tarkoituksena oli aloittaa toiminta puhumalla toiminnasta, jotta kaikille ryhmäläisille olisi selkeää, mikä Avartti on. Tammikuu olisi lähinnä aloittamista varten, jonka jälkeen siirrytään toimintoihin ja tavoitteisiin. Helmikuun tavoitteena oli toiminnan eteenpäin vieminen ja tavoitteiden ja toimintojen kehittäminen. Nuorien tulisi helmikuun aikana aloittaa vähintään yksi toiminnoista. Maaliskuun aikana nuorilla olisi jo kaikki tavoitteet ja toiminnot luotuina ja he olisivat ne myös aloittaneet. Käytin suunnitelmaa laatiessa apunani Andrew Mcmenamin laatimaa Handbookia. Olen huomionnut suunnitelmaa tehdessäni hänen ohjeitaan toimintaa suunniteltaessa ja toteuttaessa. (Opinnäytetyöpäiväkirja.)

7.1 Ensimmäinen askel

Esiselvityksen ja suunnitelman laadittuani aloin työstää toiminnan aloittamista. Ennen toiminnan aloittamista minun tuli miettiä, mikä tulisi olemaan minun kohderyhmäni, montako nuorta tahdon toimintaan mukaan, miten tapaamiset hoidettaisiin, miten motivoisin nuoret toimintaan sekä mistä nuoret saisivat toiminnoilleen paikat. Minä olin työskennellyt nuorisotiloilla vain muutaman kerran, ennen toiminnan suunnittelua, joten en tuntenut nuoria kovinkaan paljon. Se loi minulle haasteen nuorten motivointiin sekä toimintaan mukaan saamiseen. Minun täytyi saada suunnitelma ja toiminnot ennen ryhmän alkamista valmiiksi ja aikaa minulla oli siihen reilu kuukausi. Aikaa oli rajallisesti, mutta ryhdyin toimeen.

7.2 Mikä on minun kohderyhmäni?

Minun kohderyhmäni? Kenet saisin motivoitua toimintaan? Tarkoitukseni oli saada toimintaan 5-10 nuorta niin tyttöjä kuin poikia. En tuntenut nuoria juuri laisinkaan ennen toimintaan motivoitua ja koin sen itselleni suureksi haasteeksi. Nuorten kanssa asioista puhuminen oli alussa hankalaa muutenkin, mutta jos heille puhuisi täysin tuntemattomasta asiasta, se loisi vielä enemmän haastetta. Minulle tuli mielikuva, jos itselle täysin tuntematon ihminen tulisi puhumaan jostain toimintamuodosta, en varmasti innostuisi asiasta.

Juvalla on paljon erityisnuoria. On paljon nuoria, joilla on päihdeongelmia, keskittymishäiriöitä jne. Nuoret kaipaavat pelkässä talotoiminnassa paljon ohjaajan tukea ja jutteluseuraa, niin mikä olisi parempi vaihtoehto kommunikoida nuorten kanssa kuin yhteinen toiminta. Olin muutaman kerran jutellut yhden tyttöryhmän kanssa, joiden elämään kuuluivat tupakointi ja viikonloppuisin alkoholin juominen. Nuoret olivat myös hyvin vilkkaita ja keskittyminen oli heille välillä hyvin haastavaa. Minulle syntyi idea, että haluaisin heidän kaltaisilleen nuorille harrastustoimintaa. Nuorilla on itsellään jo jonkin verran harrastustoimintaa, mutta päätin ryhtyä motivoimaan heitä Avartti-toimintaan. Kohderyhmäni tulisi kuitenkin olemaan nuorisotalolla käyvät nuoret. He olivat minulle jollakin tapaa tuttua väkeä, joten en ryhtynyt haukkaamaan liian isoa palaa, menemällä esimerkiksi toimimaan perhekotinuorten kanssa. Jos minulla

olisi ollut enemmän aikaa suorittaa Avarttia, olisin melko varmasti mennyt työstämään toimintaa heidän kanssaan.

Toimintaan olisi ollut hyvä saada poikiakin, mutta poikien motivointi jäi vähemmälle osalle. Tyttöjen motivointi motivoi myös muita heidän ystäviään toimintaan, joten ryhmäkoko olisi kasvanut liian suureksi, poikiakin olisi toimintaan lähtenyt. Minusta oli tärkeää, että kaikki halukkaat pääsevät osallistumaan toimintaan ja ettei ryhmäkoko kasvaisi liian suureksi. Toiminnassa huomasin, että ryhmä koon kasvaminen haittaisi ohjaamista. Mielestäni pienen ryhmän ohjaaminen näin ensimmäiseksi kerraksi olisi parempi vaihtoehto.

Miettiessä ryhmän kohderyhmää, on hyvä, että kaikki halukkaat pääsevät toimintaan. Toimintaa tulisi kuitenkin markkinoida niille nuorille, joilla ei ole minkäänlaisia harrastuksia. Nuoret, joilla harrastuksia on, käyttävät niitä melko monesti Avarttia suorittamiseen. Mitä uutta he siitä oppivat? Toimintaa tulisi markkinoida esim. syrjäytymisvaarassa oleville, koulusta toiseen nivelvaiheen nuorille ja niille, jotka ovat jo mahdollisesti tippuneet kouluelämästä. Niille nuorille voitaisiin opettaa Avartin avulla esim. sitoutumista ja harrastaneisuutta ja mahdollisesti löytää nuorelle uusia mielenkiinnon kohteita. Toiminta olisi soveltuvaa varmasti myös yksinäisille nuorille. Toiminnan avulla he voisivat saada uusia ystäviä ja tuttavuuksia. Avartti voi tuoda monelle nuorelle mahdollisuuden päästä kiinni työelämään ja tutustua erilaisiin aloihin. Nuorelle luodaan Avartin avulla paljon mahdollisuuksia, joista nuorten tulisi ottaa kaikki irti.

7.3 Ryhmä koon vaikutus

Avartti-ohjaajan haastattelussa ilmeni ajatus, että kuusi nuorta olisi sopiva ryhmäkoko Avartin suorittamiseen. Koottuani oman ryhmän, huomasin, että yhdeksän nuorta yhteen ryhmään oli liikaa. Yleisesti ottaen yhteisissä tapaamisissa oli hirveä hälinä. Alussa, jolloin nuoret eivät tieneet Avartista mitään, kysymyksiä sateli kymmeniä yhdeksästä eri suunnasta. Tuolloin nuorten ohjaaminen kahdellakin ohjaajalla oli hankalaa. Ajatellaan seikkailuryhmää, jonka ryhmäsuositus on neljästä seitsemään nuorta. Tämänkokoinen ryhmä olisi hyvä vaihtoehto Avarttiin yhdellä kertaa. Silloin ryhmä olisi tekemisissä keskenään koko toiminnan ajan. He eivät pystyisi jakautumaan omiin

kaveriryhmiinsä, vaan ryhmät olisivat sellaisenaan alusta loppuun asti. Ohjaajilta he saisivat ohjausta enemmän yksilöllisesti ja ryhmän välinen vuorovaikutus olisi vahvempaa, kuin isommassa ryhmässä. Ryhmän kokoa tulee miettiä tarkoin toimintaa aloittaessa. Mitkä ovat kohderyhmän heikkoudet ja vahvuudet? Jos osallistujia on niin paljon, että ryhmä koko kasvaa liian suureksi, olisiko ryhmää mahdollista jakaa kahdelle tai useammalle ohjaajalle?

Ryhmä koko tulisi pitää mahdollisimman pienenä. Näin pystyt varmistamaan, että nuoret oppivat kaiken tarpeellisen Avartti-toiminnasta. Ohjaajana sinä voit ottaa jokaisen nuoren huomioon yksilönä ja varmistat sen, että kaikki nuoret saavat tasapuolisen ohjaamisen. Näin nuorille saadaan kuva, että he eivät jää toiminnassaan yksin, vaikka toiminta on henkilökohtaista. Nuoret kuitenkin vaativat viikoittaisen ohjaajan tuen. Jos toimintaan osallistujia on yhdenaikaisesti paljon, ryhmä tulisi jakaa useammalle ohjaajalle. Tai jos paikassa, jossa toimintaa suoritetaan, ei ole kuin yksi ohjaaja, tulisi nuoret jakaa pienempiin ryhmiin ja tavata heitä eri aikoihin. Toimiessani yhdeksän vilkkaan tytön kanssa huomasin, että ryhmä oli välillä miltei mahdoton ohjata. Tytöt vaativat ohjausta paljon, joten jatkossa ryhmäkoot tulee olla pienemmät. Tilannetta helpotti huomattavasti se, että tytöistä muutama oli melko itsenäisiä, eivätkä he vaatineet paljon ohjausta. Pääsääntöinen työskentely tapahtui kuuden vilkkaimman kanssa. Tällöin minä pystyin keskittymään ryhmän kuuteen vilkkaimpaan ja loput tytöistä toimivat hienosti itsenäisesti.

7.4 Mistä aloittavat nuoret saisivat toiminnoilleen paikat?

Mistä kohderyhmä saisi paikat toiminnoilleen? Juvan Avartti-toiminnalla on hyvät yhteistyökumppanit ja nuorten harrastaminen on aktiivista nykypäivänä. Suunnitelmaa tehdessä ajattelin, että ryhmän koko tulisi olemaan noin viidestä kymmeneen nuorta. Monella nuorista tulisi olemaan edes yksi harrastus, joita he voisivat toiminnassaan hyödyntää. Tästä syystä en ryhtynyt lyhyessä ajassa informoimaan yrityksiä erillisellä tapahtumalla tai informaatiopakettilla. Halusimme hyödyntää ohjaamisessa ja toimintojen löytymisessä omia ohjaajaresurssejamme ja voimavarojamme. Olimme varmoja, että pärjäämme ryhmän kanssa yleisillä resursseilla. Suunnittelin nuorten toiminnot sen varaan, että me yhdessä nuorten kanssa löytäisimme heille paikat toiminnoilleen. Nuoret ovat toimintaan ryhtyessä motivoituneet itsenäiseen työskentelyyn, mutta yri-

tyksiin yhteydenottaminen olisi huomattavasti helpompaa, jos yritykset tietäisivät mikä Avartti on. Halusin suorittaa toimintaa yhdessä nuorten kanssa ja olisin nuorten tukena yrityksiin yhteyttä ottaessa ja antaisin heille erilaisia neuvoja toimintoihin etsiessä.

Kun toiminta aloitettiin ja nuoret alkoivat etsiä toiminnoilleen paikkoja, ei se ollutkaan niin helppoa, kuin kuvittelin suunnitteluvaiheessa. Lähes kaikille nuorille löytyi liikuntatoiminto omasta harrastuksesta. Tytöistä neljä halusi suorittaa palvelun Sampolaan nuorisotilavalvojana sekä tytöistä kaksi tahtoi hyödyntää omaa taitoaan pianon soitossa ja opettaa jokin tietty kappale ystävälleen. Pianonsoitosta toinen nuori sai itselleen palvelun ja toinen taidon. Palvelussa kahdella tytöllä oli hankalaa toiminnoin löytyminen, mutta lopuksi nuoret halusivat hoitamaan lapsia ja he pääsivät hoitamaan erään perheen lapsia. Muutamilla tytöillä oli taito tavoitteineen jo ensimmäisen tapaamisen jälkeen, mutta loppujen tyttöjen kanssa pohdimme pitkään taitotoimintoa. Nuoret olivat todella vastahakoisia ehdotuksilleni. Heille ei käynyt ruoanlaitto, ei askartelu tai leipominen. Taitotoiminnon kehittäminen oli haastavaa, eikä siihen oikein löytynyt mitään vaihtoehtoa. Loppujen lopuksi tytöille kävikin leipominen, biljardipeilin opetteleminen sekä kirjasen tekeminen. Kirjasen tekeminen tarkoitti, että nuorista yksi kuvaa, yksi kirjoittaa tarinoita ja runoja ja yksi keksii kirjasen ulkomuodon.

Kuten esiselvityksessäkin ilmeni, toimintojen löytäminen on nuorten mielestä todella vaikeaa. Vaikka yritys ja yhdistystarjonta on kattava, nuoria on hankala motivoida ottamaan yhteyttä yrityksiin. Tytöistä huomasin loppu ajasta jo turhautumista, kun toimintoja ei alkanut löytymään. Yhdessä pohtimalla ja ohjaajan läsnäololla nuoret alkoivat löytää mieleisiä toimintoja ja olivat tyytyväisiä valintoihin.

Parantamalla nuorten yrityksiin yhteydenottamista, Juvan Avartillemme tulisi saada lisää yhteistyökumppaneita. Yhteistyökumppaneita on jo nyt paljon, mutta takaamalla kattavamman osallistumisen, voisi yrityksiä ja järjestöjä pyytää enemmän yhteistyökumppaneiksi. Yhteistyökumppaneita lisäämällä voisimme saada yrityksiltä myös esimerkiksi nuorten seikkailuihin sponsoreita ja säästettäisiin nuorten rahoja toimintoihin. Kuten Mcmenamin (2004, 61) kertoo Handbookissa, että ohjaajan tulee etsiä vaihtoehtoja toiminnoille, tulee kunkin ohjaajan se varmistaa. Opin omaa ryhmää oh-

jaamalla sen, että ryhmän koosta huolimatta ohjaajan tulee varmistaa, että toiminnoille tulee olla vaihtoehtoja.

7.5 Kuinka saitaisiin informaatio kulkemaan nuorille ym.?

Esiselvityksessä kerrottiin, miten nuorten informointi alkavaan toimintaan on tapahtunut aiempien ryhmien kanssa ohjaajakoulutuksen kautta. Uuden ryhmän informointi hoidettiin eri tavoin. Uusien nuorien informointi alkavasta toiminnasta tapahtui nuorten kanssa keskustelemalla, keskustelu yhteisö Facebookin välityksellä sekä Täydellisten tyttöjen talolla. Nuorien kanssa juttelemalla sain selkeän kuvan siitä, ketkä nuorista olisi valmiita toimintaan ja ketkä eivät. Poikien kanssa jutellessa Avartti tuntui menevän toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos, sillä heistä ketään ei toiminta kiinnostanut. Rajoitin informoinnin lähinnä keskusteluun nuorten kanssa ja kertomalla toiminnasta tyttötalolla, koska heistä suurin osa oli selkeästi motivoituneita toimintaan. Tästä syystä poikien motivointi jäi kokonaan pois ja poikia ei ryhmään tullut yhtään.

Nopean aikataulun puitteissa informointi jäi hyvin rajalliseksi. Informointia olisi voinut lisätä esimerkiksi jonkin tapahtuman puitteissa tai järjestämällä jokin tempaus nuorten kanssa, mutta aikaa jäi niin vähän, että informointi siirtyi henkilökohtaiseksi keskusteluksi. Työskentelin harjoitteluni aikana Juvan nuorisotilojen valvojana, jonka aikana pystyin käymään keskustelua nuorten kanssa. Nuorten kanssa työn ohella keskustelu ja tällainen informointi olivat keinoista helpoin.

Yllätyin, että nuorten kanssa keskusteleminen oli paras informoinnin keino. Tällä tavoin nuoret ymmärsivät asian ytimen parhaiten ja he saivat kuvan siitä, mitä Avartti on. Mcmenamin (2004, 62) mukaan Avartti saadaan nuorille tunnetuksi näyttämällä videoita, valokuvia tai lehtiä. Kertoessani nuorille toiminnasta olisin halunnut hyödyntää suorittaneiden nuorien tarinoita. Minä olisin pyytänyt jonkun pronssitason suorittaneista nuorista kertomaan omista Avartti-kokemuksistaan. Nuoret olisivat saaneet kertoa omista toiminnoistaan, tavoitteistaan ja mitä hän on hyötynyt toiminnasta. Näin jälkikäteen minua suorastaan harmittaa, etten tajunnut pyytää nuoria, sillä kokeneen sana on aina parempi. Näin olisin saanut nuorille vielä varmemman kuvan tulevasta toiminnasta.

Kun nuorten motivointi ja informointi tapahtui ohjaajakoulutuksen yhteydessä, nuorille ei tarvinnut erikseen informoida tapaamisista. Informointia miettiessä tulee ottaa huomioon kohderyhmä ja se mikä on parhain tapa informoida heitä. Onko se sähköposti, kirje vai sanallinen viestintä. Oman ryhmän kanssa tapaamisia ja muita informaatioita pyrittiin sopimaan edellisen tapaamisen aikana, mutta monesti tytöt vain ehtivät lähteä tapaamisesta ennen kuin tapaamisista oli sovittu. Pidin nuorten kanssa yhteyttä puhelimitse sekä Facebookin Juvan vapaa-aikayhteisön kautta. Ilmoitin seuraavista tapaamisista sekä ohjelman muutoksista joko tekstiviestillä tai yhteisön kautta. Informointi tapahtui lähinnä Facebookin välityksellä, koska kaikki tytöt ovat siellä jäsenenä.

7.6 Millä keinoin motivoin nuoret toimintaan?

Uuden ryhmän kokoaminen tapahtui yksittäisistä nuorista. Nuoret eivät olleet aloittamassa ohjaajakoulutusta tai mitään muutakaan ryhmää. Pyrin kokeilemaan, miten pelkän Avartin suorittaminen ja sen ympärille sovitut tapaamiset onnistuisivat. Näin pystyin havainnoimaan myös sen, kuinka nuorten motivointi onnistui ilman jotakin toista toimintaryhmää ja mitä kaikkea motivoinnissa tulee ottaa huomioon.

Oman ryhmän kanssa toimiessani huomasin, että nuorten mukaan motivoimiseen vaikuttivat moni asia. Vaikka Avartti on yksilöllistä toimintaa, nuoret kaipasivat toimintaan mukaan ystäviä. Nuorista huomasi toiminnan aikana, että tapaamisiin tultiin ystävien kanssa, ei yksin. Läheisen ystävän mukaan lähteminen kannusti myös muiden osallistumiseen.

”...mie en lähe mukaan jos ei Mirkku ei lähde...” (Minna, omasta ryhmästä)

Kyseistä kommenttia tuli useamman tytön suusta motivointi vaiheessa. Tässä tilanteessa otin tytöt yhteen ryhmään ja juttelin heidän kanssaan. Kun sain yhden tytön motivoitua, kyseinen tyttö motivoi omalla motivoinnillaan muitakin tyttöjä mukaan. Tyttöjen puheista ilmeni myös, että kaikista jännittävin osa Avarttissa olisi seikkailu.

Muutaman tytön mielestä seikkailu jännitti siksi, että he eivät olleet koskaan nukkuneet teltassa taajaman ulkopuolella ja tutun ystävän kanssa seikkailusta poistuisi turha jännittäminen ja siitä tulisi heidän mielestään mukavampi.

Myös ohjaajan tuki ja motivointi on tärkeää. Toiminnan alussa tytöt kyselivät paljon Avarttiin ja siihen liittyvistä asioista. Mcmenamin (2004, 61) mukaan ohjaajalla tulee olla perustieto Avartista, jotta ohjaaminen onnistuu. Jos nuori kokee, että ohjaaja ei tiedä asioista mitään, motivointi voi olla heikompaa. Ohjaajan tulee olla läsnä ja tietoinen Avarttiin liittyvistä asioista, jotta hän voi vastata nuorta askarruttaviin kysymyksiin.

Kootessani ryhmää huomioin, että osa tytöistä oli enemmän innostuneita. Motivoinnissa on tärkeää osata huomioida nuoria riittävästi. Jotkut nuoret kaipasivat enemmän motivointia, osa vähemmän. Motivointi tapahtui lähinnä tavoitteiden ja toimintojen kehittämisessä. Tytöistä kolme oli saanut itselleen toiminnot ja tavoitteet jo toisen tapaamisen jälkeen, muilla tytöillä toiminnoista puuttui monella tapaamisella yksi tai kaksi. Nuorten kanssa keskustelemalla ja ideoimalla toiminnot saatiin etenemään ja se kannusti nuoria jatkamaan. Nuorten motivointi tapahtui lähinnä tapaamisten yhteydessä. Tammi-helmikuussa tapaamisia pidettiin viikoittain, yleisesti ottaen nuorten koulun päätyttyä. Nuorista huomasi selkeää jakautumista motivoinnin ja tapaamisten suhteen. Nuorilla on oikeus päättää tulevatko he tapaamisiin vai ei, sillä toiminta on nuoren omaa toimintaa. Ohjaajan kanssa sovitut tapaamiset ovat lähinnä sitä varten, että tapaamiseen voi tulla jos tarvitsee apua ynnä muuta. Tytöistä neljä kävi tapaamisissa vähemmän ja muut kävivät ainakin sanomassa hei. Näistä huomasi, kuinka tärkeää ohjaajan tuki ja motivointi on ja sitä tulee pitää viikoittain tilanteesta huolimatta. Näin varmistetaan se, että nuoret etenevät ajallaan toiminnoissaan.

Tyttöjen motivointi oli oikeastaan helppoa, jos sitä verrataan poikien motivointiin. Yritin vuoden lopussa ja toiminnan alettuaikin motivoida poikia mukaan, mutta jostain syystä en siinä onnistunut. Poikien motivointi oli todella haastavaa, sillä he eivät selkeästi olleet kiinnostuneita Avartista. Mutta mikä olisi keino jatkossa motivoida poikia? Olisiko se ohjaajakoulutus vai jokin muu? Mielestäni poikia tulisi saada toimintaan mukaan. Poikien motivointiin auttaisi varmasti se, että tietäisi enemmän, mitä kaikkea he vapaa-ajallaan tekevät. Oikein sanoin markkinoiminen olisi ehkä keinoista

yksi. Mutta toisaalta kuvittelisin, että miespuolisen ohjaajan läsnäolo vaikuttaisi poikien osallistumiseen vielä enemmän. Pojat kaipaavat selkeästi miesohjaajan läsnäoloa. Poikien motivointia voisi parantaa myös sillä, että joku aiemmin Avartin suorittanut poika tulisi kertomaan kokemuksistaan. Muutenkin poikia täytyy enemmän houkutella kuin tyttöjä. Poikien motivointi on haastavaa, muttei mahdotonta.

Esiselvityksessä kerroin ohjaajan ja minun keskustelustani, jossa ideana oli välimotivointi. Pohdin välimotivoinnin tarkoitusta ja halusin kokeilla sitä oman ryhmäni kanssa. Välimotivoinnissa nuori saa yhden toiminnon suoritettuaan ja ohjaajan palautteen yhteydessä jonkin palkinnon. Esimerkiksi liikunnasta nuori saisi uimahalli käyntilippuja joko kuntosalille tai uimahalliin, taidosta nuori saisi lahjakortin Tiimariin sekä seikkailusta nuoret vietäisiin syömään kaikki yhdessä. Välimotivoinnin keinoja en saanut opinnäytetyöni aikana käyttöön. Minulla ei ole siis kokemusta minkälaisia ajatuksia välimotivointi tuo nuorille. Ajatuksena jatkoon oli, että välimotivoinnin palkinnot otettaisiin käyttöön, sillä halusimme nähdä millaisia ajatuksia palkinnot nuorille tuo. Palkinnon antaminen ei olisi nuorelle lahjomista, että nuoret saataisiin toimintaan paremmin mukaan, vaan tarkoituksena olisi saada nuorelle ohjaajalta jokin muisto. Jos nuori ei suorita toimintojaan tunnustukselle asti, se ei ole häpeä. Vaikka Avartissa on tärkeää uuden oppiminen ja itsensä voittaminen, ei palkinnon antaminen olisi haitallinen. Nuoren kanssa käytäisiin samaan tyyliin lajiohjaajan välinen keskustelu ja arviointi siitä, mitä nuori on oppinut toiminnon aikana, mutta välimotivointi keino olisi palkkio yhdestä suoritetusta toiminnosta. Palkinto ei olisi mikään iso monen sadan lahjakortti, vaan pieni muisto suoritetusta toiminnosta. Tämä olisi suuri motivoinnin väline jatkamaan ehkä epäonnistumisesta huolimatta toimintaa eteenpäin, niin, että jokainen nuori saisi kokea itse tunnustuksen hakemisen. Tunnustuksen hakeminen on koettu niin suureksi ja ikimuistoiseksi tapahtumaksi nuoren elämässä.

Lisäksi omaa ryhmää motivoidessa ja ohjatessa huomasin, että teltassa nukkuminen ja seikkailu loivat jännitystä. Päätimme nuorten kanssa, että lähtisimme ennen kesälomaa yhteiselle telttaretkelle luontoon, jossa nuoret saisivat tuntumaa seikkailuun ja luonnossa olemiseen yhdessä ohjaajan kanssa. Nuoret olivat ideasta innoissaan ja ryhdyimme suunnittelemaan yhteistä retkeä varsinaisen seikkailun rinnalla. Nuorille tuli selkeästi luottavaisempi mieli seikkailuun, kun yhteisestä retkestä päätettiin.

7.7 Tapaammeko viikon vai kahden välein? mitä tapaamiset pitäisivät sisällään?

Suunnitteluvaiheessa pohdin monesti, kuinka usein nuoret vaatisivat tapaamisia ohjaajien kanssa. Aiemmin Avartti-ohjaajat ovat tavanneet nuoria viikon tai kahden välein. Ajalliset tapaamiset ovat olleet vartista puoleentoista tuntiin. Tapaamisia miettiessäni tiesin jo nuoret, joten pystyin miettimään tapaamisten aikataulua myös heidän omien aktiviteettien ja luonteenpiirteiden mukaan. Nuoret vilkkaat tytöt joilla on paljon menemisiä, eivät ehtisi paljon kerralla tapaamaan. Alussa halusin tavata nuoria viikoittain. Kun tapaamiset ja toiminnot kulkisivat eteenpäin, katsoisimme yhdessä ryhmän kanssa, miten tapaamisissa edetään. Ajallista määritettä en tapaamisille luonut, vaan toimin ryhmän mukaisesti. Jos nuoret vaativat vähemmän ohjausta tapaamiset olisivat puoli-tuntia ja enemmän ohjausta tarvittaessa tapaamisissa menisi ehkä noin tunti.

Minä hoidin nuorten informoinnin, motivoinnin sekä tapaamiset eri tavalla kun edellisissä ryhmissä oli hoidettu. Vuoden 2006 ja 2009 ryhmien toimintaan informointi ja motivointi sekä tapaamiset olivat ohjaajakoulutuksen yhteydessä, joten ohjaajilla ei ollut tarvetta suunnitella erillisiä tapaamisia Avartin puitteissa. Tapaamiset jonkin tietyn ryhmän puitteissa olisi toisaalta hyvä idea, mutta haittana näkisin siinä Avarttiin osallistujien määrän. Jos Avartti pidettäisiin omana toimintonaan, johon nuori saisi osallistua milloin hän itse haluaa, toimintaan voisi olla enemmän osallistujia. Ohjaajakoulun rooli Avartin rinnalla on melko lailla iso. Ohjaajakoulutus omalla tavallaan syrjäyttää Avarttia omana harrastusohjelmanaan. Oma ryhmää aloittaessa ideana olikin, että uuden yksilöistä kerätyn ryhmän tapaamiset tuli olla pelkän Avartin ympärille luotuja. Kohderyhmänä ei ollut mistään tietystä ryhmästä koottuja.

Ensimmäiset tapaamiset olivat Täydellisten tyttöjen talolla. Täydellisten tyttöjen talossa ovat ainoastaan tytöt. Tytöt tapaavat joka toinen torstai Juvan nuorisotiloilla. Suurin osa tytöistä, joita olin aiemmin motivoinut toimintaan, oli tyttötalon kävijöitä. Ajattelin mainostaa ja puhua Avartti-toiminnasta tyttötalolla muutenkin, että saisin heitä toimintaan mukaan. Ensimmäisellä tapaamisella minä selvitin nuorille, mikä on Avartti. Nuorilla oli paljon kysymyksiä ja ajatuksia Avartista, joista puhuimme ryhmän kanssa yhdessä. Ensimmäisen tapaamisen puheenaiheet olivat lähinnä ”*mitä jos me eksytään siellä seikkailussa*” ja ”*mitä mä hyödyn tästä Avartista*”. Vastasin toisen Avartti-ohjaajan kanssa nuorille heitä askarruttaviin kysymyksiin. Nuorista osa oli

mukana toiminnassa jo ensimmäisestä tapaamisesta lähtien, mutta osa jäi miettimään osallistumistaan.

Seuraavat tapaamiset olivatkin jo mukaan lähtijöiden kanssa keskenään. Tyttöalon tytöistä kolme ei halunnut osallistua omista henkilökohtaisista syistään. Tapaamisiin otettiin aikaa niin paljon, kun nuoret sitä vaativat. Alussa tapaamisia oli viikoittain noin tunti kerrallaan. Ensimmäisissä Avartti-ryhmän tapaamisissa me lähinnä puhuimme nuorten kanssa heitä askarruttavista kysymyksistä, ”mitä Avartti pitää sisälleen” sekä ”mitä toimintoja ja tavoitteita voisimme itsellemme kehittää”. Tapaamisten edetessä asioita lähdettiin viemään asia asialta eteenpäin.

Nuorten ei ollut välttämätöntä osallistua kaikkiin tapaamisiin, mutta se oli suotavaa. Avartti-toiminnan suorittaminen on kokonaisuudessa nuoren omalla vastuulla. Nuorille annetaan mahdollisuus tavata ohjaajaa Avartti-tapaamisten lomassa. Nuori voi jutella Avartista muulloinkin kuin sovittuina tapaamiskertoina. Yleisesti ottaen tapaamisten aikana käytiin läpi jokaisen nuoren tilanne henkilökohtaisesti ja keskustelemalla ryhmässä seuraavista tapaamisista ja niiden aiheista. Pyrimme jokaisen tapaamisen lopuksi sopimaan seuraavan tapaamiskerran, mutta monesti nuoret lähtivät ja tapaaminen jäi sopimatta. Siinä tilanteessa minä laitoin nuorille joko tekstiviestin tai viestin keskusteluyhteisö Facebookissa.

Tapaamiset olivat nuorten mielestä selkeästi tärkeitä. Nuorista muutama oli sellaisia, jotka eivät yleisesti tulleet tapaamisiin. Mutta niissä tilanteissa kun tapasin nuorta, hän oli edennyt toiminnoissa ja tavoitteissa muita nopeammin. He olivat selkeästi motivoituneimpia nuoria ryhmästä. Jotkin nuoret vaativat tapaamisissa selkeästi enemmän huomiota kuin toiset. Tällaisissa tilanteissa minä jaoin ohjausta enemmän niille nuorille, jotka sitä eniten vaativat ja annoin enemmän itsenäisesti työskentelevien nuorten toimia yksin.

Aiemmat Avartti-tapaamiset ovat olleet jonkin tietyn toiminnan puitteissa. Kokeiltuani itse Avartti-toimintaa omana toimintanaan, se ei ole vaikeaa. Ajatellen Avartin luonnetta ja tarkoitusta, toiminta omana muotonaan olisi parempi vaihtoehto, kuin johonkin toiseen toimintaan liitettynä. Näin ohjelmaan saisi osallistua kaikki nuoret, milloin he sitä haluaisivat. Tapaamisten ja muiden suunnittelu ja toteutus eivät ole sen

haastavampaa yksittäisen ryhmän toiminnan kanssa, vaan lähinnä helpompaa. Toiminnan saa miettiä omana näkökulmanaan sekä omana toimintanaan alusta loppuun saakka.

7.8 Tavoitteiden asettamisen vaikeus

Tavoitteiden asettaminen oli nuorille ehkä vaikein vaihe Avarttia. Nuorille oli aluksi hyvin vaikea ensin keksiä toiminnot, mutta vaikeinta oli keksiä toiminnoille sopivat tavoitteet. Heistä huomasin, että he eivät halunneet mennä sieltä missä aita on matalin, mutta eivät luoda kuitenkaan niin vaikeita tavoitteita, ettei niitä voisi koskaan tavoittaa. Kuten Avartti-ohjaaja kertoi esiselvityksessä, aikuisellekin tavoitteen luominen on hankalaa. Miettiessäni itse tilannetta, että pitäisi miettiä itselle tavoitteet Avartin toiminnoille, ei se todellakaan olisi helppoa. Nuorien tavoitteiden ja toimintojen asettamisessa näki tuskaa ja ahdistusta. Jotkin nuorista saivat tavoitteet nopeammin kuin toiset ja tytöissä huomasin ahdistusta kuin toisilla oli aiemmin tavoitteet kuin toisilla.

Tavoitteiden asettamisessa ohjaajan tukemisella ja ohjaamisella oli iso rooli. Ohjaajan haastattelusta poimittu kommentti tavoitteen asettamisen vaikeudesta aikuiselle ja verraten tilannetta nuoren kohdalle, joka on tietämätön toiminnasta. Ohjaajan tulee osata olla tavoitteen asettamisen apuna. Ryhmäni tapaamisten aikana tavoitteiden asettamiset pyrittiin tekemään yhdessä. Ne nuoret, joille tavoitteiden asettaminen oli erityisen hankalaa, kävin tilanteen läpi heidän kanssaan henkilökohtaisesti keskustelemalla. Keskustelun avulla sain nuorelta tietoa siitä, mistä hän tykkää ja mitä harrastaa, josta yhdessä pohdimme realistisen tavoitteen toiminnoille. Tavoitteet ja toiminnot kirjattiin yhdessä nuorien kanssa osallistumissitoutumislomakkeisiin, jotka jaettiin jokaiselle ryhmäläiselle toiminnan alussa. Lomakkeet jäivät Juvan Avartti-kansioon ja itselleni otin niistä kopion. Näin kestäisin itse perillä siitä, mitkä tavoitteet kullakin nuorella oli missäkin toiminnossa.

”..tehtyäni vihkopohjat ja esimerkin, nuoret saivat koota itselleen haluamansa vihkon. Vihkon nimi oli Minun Avarttini. Vihko oli tarkoitettu nuorien käyttöön päiväkirjamuotona. He saivat kirjoittaa päiväkirjaan jokaisesta tekemästään toimintotunnista ajatuksia ja kokemuksia ja siitä, mitä he minäkin päivänä olivat tehneet.” (Opinnäytetyöpäiväkirja.)

Helpottaakseni omaa työskentelyä ja nuorten muistamista, tein nuorille Avartti-päiväkirjat. Mcmenamin (2004, 20) mukaan nuorten tulisi pitää Saavutusten kirjan lisäksi päiväkirjaa. Se on hyödyllinen väline edistymisen seurantaan. Nuorten päiväkirja on heidän henkilökohtainen kirja, jossa he itse saavat seurata edistymistään. Päiväkirja on myös todistus ohjaajille siitä, että nuoret ovat tehneet ja edenneet toiminnossaan. Nuorten omasta suostumuksesta ohjaajat lukevat päiväkirjan, jotta nähdään mitä kaikkea he ovat tehneet. Ohjaajien vähäisestä määrästä johtuen, ohjaajat eivät voi kiertää jokaisessa nuoren toiminnossa tarkkailemassa toimintaa.

7.9 Viimeinen askel

Opinnäytetyöni oli vaiheessa, jolloin työ täytyi palauttaa esipalautukseen. Tapaamisia pidettiin viikolle 11 asti. Tuossa vaiheessa tapaamisia oli viikoittain, lukuun ottamatta hiihtoloma viikkoa. Yhdeksästä nuoresta seitsemällä oli tuossa vaiheessa kaikki toiminnot ja tavoitteet. Kahdelta tytöltä puuttui ainoastaan taitotoiminto. Nuorten kanssa olimme edistyneet myös seikkailun suunnittelussa. Nuorilla oli selkeä kuva siitä, mitä seikkailutoiminto pitää sisällään, joten suunnittelu oli helppoa. Sovimme myös aikataulua, milloin tekisimme yhteisen oman telttaseikkailun, harjoitteluseikkailun sekä ryhmien varsinaiset seikkailut.

Toiminta tulisi jatkumaan normaalisti loppuun asti. Nuorten toivomuksesta minä osallistuin Avartti-ohjaajakoulutukseen. Ohjaajakoulutuksen käytyä voisin ohjata nuoria loppuun asti. He halusivat minut toimintaan, sillä olin ollut heidän kanssaan alusta lähtien. Vaikka opinnäytetyöni osuus oli päättynyt, toiminta nuorten kanssa jatkui normaalisti eteenpäin. Toimintaa pyritään kehittämään jatkossakin ja suunnitelmassa ilmenneet vaiheet otetaan käytäntöön, kuten välimotivointipalkinnot ynnä muut.

8 POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli kehittää Juvan Avartti-toimintaa. Kehitettäviä osalueita oli rajallisesti, koska opinnäytetyön aika oli rajattu. Pohdinnassa pohdin kehittäjän näkökulmasta näkemiä asioita.

Pohtiessani Juvan Avarttia huomioin, että paljon on tehty, mutta jotakin on vielä tekemättä. Avartin ikäraja on käyty tiukkaa keskustelua. Toiset kokevat, että sitä tulisi nostaa, toiset olisivat taas laskemisen kannalla. Mietittäessä Avarttia, minkä vuoksi Avartissa on ikäraja? Voisiko tilanne olla niin, että Avartti olisi oikeasti avoin kaikille ja siihen saisi osallistua kuka tahansa iästä riippumatta? Ohjelmasta voitaisiin ohjaajien määrällä ja ohjauksella muokata lapsille ja nuorille, miksei myös aikuisille tarkoitettu toimintaohjelma. Toimintaa voitaisiin viedä eteenpäin uusiin erilaisiin järjestöihin ja yhdistyksiin. Kuten Lähteenmaan (2006) kertoo, Avartti-toiminta on ollut liperiläisille nuorille niin sanottu päihteiden käytön katkasija. Nuoret ovat ainakin osittain unohtaneet päihteidenkäytön toiminnan aikana. Ainakin tiputtamalla ikärajaa, Juvan kunnan suorittajamäärät kasvaisivat melko varmasti. Avartti-ohjaajan mukaan Juvan 7.-luokkalaisia nuoria olisi helpompi motivoida toimintaan mukaan, kuin nuoria, jotka ovat lukion toisella tai kolmannella. Juvan Avartissa on ongelmana hopea- ja kultatason suorittajien määrä, sillä suorittaminen jää pronssitasoon. Jos nuoret saataisiin aloittamaan aiemmin, heillä olisi aikaa ja varmasti enemmän motivaatiota suorittaa Avarttia pitemmälle. Ikärajan tiputtaminen olisi varmasti iso askel Avartille sekä järjestöille, missä sitä voitaisiin käyttää.

Se, että ohjaaja omaa tiedot Avartista, kuten Mcmenamin (2004, 61) Handbookissa kertoo, ei riitä nuorten ohjaamiseen. Uutena ohjaajana Avarttiin lähteminen oli haastavaa. Toimintamuoto toimintana, nuorten ohjaaminen ja Avartin ohjaajana toimiminen olivat kokonaan minulle uusia asioita. Toimintaa suunniteltaessa en osannut huomioida, mitä kaikkia asioita toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee oikeasti huomioida. Huomasin, että suunnitteluvaiheeseen ei riitä kuukausi tai kaksi. Jälkikäteen pohdittuna olisin voinut tehdä asioille etukäteen enemmän. Niin kuin sanonta kuuluu - hyvin suunniteltu, on puoliksi tehty. Toiminnassa apunani oli kaksi Avartti-ohjaaja. Ohjaamiseni oli melko itsenäistä, vaikka paikalla oli toinen ohjaaja. Minulle annettiin paljon vastuuta ja ohjaamista. Jossakin tilanteessa tunsin olevani yksinäinen. Minulle annettiin paljon vastuuta ohjaamisen suhteen. Minä olin itse ohjaajana, enkä ollut käynyt ohjaajakoulutusta. Sain ohjata vain, jos joku muista ohjaajista oli läsnä. Oli tilanne, jossa en saanut selkeää vastusta keneltäkään ohjaajalta tai Jukka Ruotsalaiselta. Tavoitteiden asettamisessa oli hankalaa nuorille ja minulle uudelle ohjaajalle. Halusin varmistaa joltakin tavoitteiden sopivuuden, mutta tilanne ei meinannut millään raueta. Asia kuitenkin hoidettiin loppuun, mutta itselle jäi ajatus, onko olemassa

ketään henkilöä, kenelle voi soittaa, jos tulee tällaisia tilanteita uusille ohjaajille? Uutena ohjaajana olin melko sekaisin tilanteesta, mutta asiat saatiin hoidettua. Kuten Avartti-ohjaaja haastattelussaan kertoi, että tuntuu, että olemme yksin täällä pienellä paikkakunnalla. Ohjaajille tulisi tarjota enemmän tukea ja ohjausta, varsinkin uusille ohjaajille. Riittääkö yksi koulutus kerta takaamaan Avartin jatkuvuuden, vai voisiko koulutuksia lisätä? Ohjaajien merkitys toiminnassa on melko suuri ja siihen tulisi panostaa. Omasta mielestäni ohjaajat ovat pienillä paikkakunnilla melko lailla yksin. Ohjaajille tulisi taata enemmän mahdollisuuksia tavata Avartti asioista vastaavia henkilöitä, kuten Jukka Ruotsalaista ym. Uutena ohjaajana hyppäsin vain ns. kelkkaan mukaan. Olisi ollut hienoa jutella asioista muiden ohjaajien kanssa ja vaikka Jukankin, jotta minulla olisi ollut paremmat näkemykset ohjaamiseen. Toisaalta kuvittelin ohjaamisen hieman erilaiseksi, enkä osannut kuvitella tarvitsevani edellä mainittua tapaamista ym. Mutta jatkoa ajatellen ohjaajien tulee saada enemmän tukea ja ohjausta.

Ohjaajien merkitys Avartti-toiminnassa on suuri. Vaikka toiminta on lähinnä nuorten itsenäistä toimintaa, nuoret kaipaavat aikuisen tukea. Oman ryhmän kanssa toimiessa huomoin, että ilman viikoittaisia tapaamisia ja kannustamista, nuoret eivät olisi edenneet toiminnassa. Jos Juvan Avarttiin koulutettaisiin yksi tai kaksi lisää, vastuualueita voitaisiin jakaa ja toimintaan panostaa. Kuten Avartti-ohjaaja ja nuoret haastattelussaan kertoivat, ohjaajia ei ole riittävästi. Nuorten haastatteluista ilmeni myös idea, että tarvittaisiin yksi ohjaaja, joka huolehtisi nuorten toimintojen suorittamisesta ja etenemisestä. Lisäämällä ohjaajia toimintaan saataisiin toimivuutta, jatkuvuutta sekä mahdollisesti lisää osallistujia. Juvan kunnan tämänhetkinen tilanne, jossa kaksi ohjaajaa suorittaa Avarttia. Kahden ohjaajan voimin toimintaa voidaan tehdä, mutta ryhmäkoot tulisi pitää pieninä. Lisäämällä esimerkiksi yhden tai kaksi ohjaajaa lisää vastualueet voitaisiin jakaa pienempiin ja näin voitaisiin kerätä isompiakin ryhmiä. Neljä ohjaajaa, joiden kunkin vastuualueena olisi Avartin yksi toiminnasta, ryhmät voisivat olla isompia ja ryhmät saisivat silti ohjauksen tasa-puolisesti.

Ohjaajia tulisi kouluttaa enemmän, jotta monipuolisuus ja toimintaa voitaisiin pitää yllä. Tällä hetkellä nuorisotilavalvojina toimii neljä työntekijää. Jos nämä työntekijät kaikki olisivat Avartti-ohjaajia, he voisivat nuorisotila valvonnassa työstää myös Avarttia. Näin Avartti-toiminnasta saataisiin yksi talon toimintamuodoista. Nuoret voisivat tulla tapaamaan ohjaajiaan Sampolaan ja toimintaa voitaisiin työstää toisen

työn ohella. Näin ei tarvittaisi ylimääräisiä tapaamisia, jos ei tarvittaisi ryhmä suunnitteluja. Nuoret saisivat tarvittaessa tulla tapaamaan ohjaajiaan ja voisivat näin itsenäisemmin toimia Avartissa. Juvan kunnassa on myös tapahtunut vuosien saatossa paljon ohjaajan muutoksia. Esimerkiksi yksi työntekijä tuli mukaan Avartti-toimintaan, toimi ohjaajana hetken ja lähti pois. Ohjaajat tulisi saada pysymään toiminnassa pidempään, jotta toiminta saisi pysyvyyttä. Mutta ohjaajien pysyminen Juvan kunnassa on melko hankalaa. Miten ohjaajat saataisiin pysymään toiminnassa pidempään? Työntekijöiden määräaikaisten työt eivät pysty takaamaan toiminnassa pysyvyyttä. Jos ohjaajien ja työntekijöiden palkkaukset olisivat pitempi aikaisia, toimintamuotojenkin pysyvyys taattaisiin paremmin. Pysyvyyttä eivät takaa koulutukset tai muut, vaan työpaikan pysyvyys ja toimivuus. Jos Juvan nuorisopalvelut palkkaisivat esimerkiksi yhden nuorisohjaajan, hän voisi toimia Avartti-toiminnan vastuuhjaajana. Hänen apunaan voisivat olla tämän hetkiset ohjaajat pienemmällä tuntimäärällä. Jos toiminnalla olisi yksi selkeä vastuuhjaaja, toimintaa voitaisiin kehittää ja viedä eteenpäin.

Jos mietittäisiin Avartti-toimintaa omana toimintanaan, sitä olisi helpompi viedä eteenpäin ja kehittää enemmän. Ohjaajakoulutuksen rooli rajasi edellisten ryhmien aikana osan nuorista ulkopuolelle. Ne nuoret jotka eivät osallistu ohjaajakoulutukseen, eivät osallistu Avarttiin. Syynä siihen on ohjaajakoulutuksen suuret osallistujamäärät. Toiminnasta voitaisiin tehdä osa talotyötä ja tätä kautta luonnollisempi. Toimintaa ei tarvitsisi miettiä erityisemmin, vaan toiminta aloitettaisiin silloin kun siihen olisi osallistujia. Lisäämällä ohjaajien määrää Avartti saataisiin omaksi toimintamuodokseen, mikä olisi mielestäni suurin kehitettävä asia.

Toimintaa ja jatkuvuutta parantaakseen Juvan Avartti-toimintaan tulisi saada enemmän yhteistyökumppaneita. Tällä hetkellä Juvan yritys- ja yhdistystoiminnasta vain murto-osa tietää mitä toiminta on. Seuraava kehitettävä asia olisi tiedottaa toiminnasta kunnan yrityksille ja rekrytoida heitä yhteistyökumppaneiksi. Yhteistyökumppaneita lisäämällä nuoret saisivat enemmän vaihtoehtoja toiminnoilleen ja heidän olisi helpompi ottaa yrityksiin yhteyttä toimintoja miettiessään. Tällä hetkellä nuorten kanssa on toiminut lähinnä omat Avartti-ohjaajat tai nuorten harrastusten laji ohjaajat. Lisäämällä nuorten oppimista ja osaamista heille tulisi antaa enemmän vaihtoehtoja. Pohiessani yritys- ja yhdistystoimintaa Juvalta yhteistyökumppaneiksi voisi ajatella Mannerheimin lastensuojeluliiton, vanhainkodit, päiväkodit ja perhepäivähoitajat, Vuoden

isät ry, ruokakaupat, Sporttis-kerhot, Juvan naisvoimistelijat ja monet muut. Yhteistyökumppaneita lisäämällä nuoret voisivat pyytää yrityksiltä sponsorointia seikkailuhinsa ja muihin tavaroiden hankintoihin, jotta nuoret välttyisivät erilaisilta hankinnoilta.

Minulla oli vuoden 2010 lopussa jännitys ja pelko ryhmän alkamisesta, sillä suunnitelmat olivat lähinnä keskusteluyhteydellä hoidettu sekä ajatuksissa suunniteltua. Ehdin tehdä tuossa muutamassa kuukaudessa paljon. Suunnitteluvaiheessa pohdin kysymyksiä

”...mikä olisi kohderyhmäni, mikä on ryhmän tarkoitus ja tehtävä, miten toiminnasta ilmoitettaisiin ja millä perusteilla ryhmäläiset valitsisin, mikä kokoinen ryhmä olisi, kuinka usein heitä tapaisin, missä vaiheessa toiminta aloitetaan ja missä vaiheessa toimintaa opinnäytetyöni loppuisi, mitkä olisivat tapaamisten aiheet, milloin ja missä ja miten kauan ryhmäläisiä tapaisin sekä ketkä heitä ohjaisi ja kenellä on päävastuu.”
(Opinnäytetyöpäiväkirja)

Kun toiminta alkoi, aloin tutustua nuoriin ja samalla toimintaan käytännössä. Jos minulla olisi ollut enemmän aikaa, olisin halunnut informoida yrityksiä ja kerätä lisää yhteistyökumppaneita. Lisäksi olisin järjestänyt yleisen tilaisuuden Avartista. Olisin markkinoinut Avarttia suorittaneiden nuorien avulla, pyytämällä mukaan uusia nuoria sekä yritysten ja yhdistysten työntekijöitä. Olisin pyytänyt tilaisuuteen mukaan myös Joroisten ja Rantasalmen Avartti-ohjaajia sekä nuoria. Päivän mittaisella tapahtumalla olisi kerännyt itselleni uuden ryhmän, jossa olisi ollut mukana poikia ja tyttöjä.

Näin jälkikäteen minua harmittaa, että poikien motivointi ei onnistunut. Toiminnasta olisi saatu erilaisempi ja ehkä jollakin tapaa haastavampi. Poikien motivointi olisi ollut saavutus minulle itselleni sekä toimintaan olisi saanut ehkä erilaisuutta. Mutta toiminta pelkästään tyttöjen kanssa onnistui ja toimi hyvin. Sain kokemuksen siitä, mitä pelkän tyttöryhmän kanssa toimiminen on, mutta jatkoa ajatellen halusin kokemuksen siitä, millaista sekaryhmän kanssa työskentely on. Sekaryhmän lisäksi haluaisin kokea myös vanhempien ihmisten kanssa toimimista Avartin parissa. Oman ryhmän ikäja-

kauma oli 15 – 16-vuotiaat. Haluaisin nähdä millä tavalla nuorten ja hieman vanhempien ihmisten Avartti-toiminta eroaa toisistaan.

Kuten Avartin omissa taustoissa kerroin, kiinnostuin Avartista ammattikorkeakoulun opintojakson myötä. Minua alkoivat kiinnostaa Avartin monipuolisuus ja toiminnallisuus. Halusin tutustua toimintaan käytännössä ja kokea itse minkälaista Avartin suorittaminen on. Minulta on jäänyt vain vielä kokematta itse Avartin suorittaminen itsessään. Olisiko hyvä, että kaikki Avartti-ohjaajat suorittaisivat Avartin tasoja käytännössä ns. aikuisten Avarttina? Ohjaajilla tulisi itsellään olla kokemus siitä, mitä toiminnan suorittaminen on ja heidän olisi helpompi kertoa omia kokemuksiaan nuorille. Tässä olisi hyvä kehitysidea tai jatko idea opinnäytetyöksi, onko ns. aikuisten Avartti hyvä ja tarpeellinen, tulisiko kaikkien ohjaajien suorittaa itse Avartti-tasoja läpi, jotta voisi olla parempi ohjaaja?

Opinnäytetyön myötä olen saanut kokea millaista ohjaaminen ja toiminta ovat sekä samalla kehittää toimintaa. Opintojakson suorittaminen itsenäisenä ei takaa minulle oikeutta ohjata nuoria. Ryhmän edetessä selitin tytöille, että minun ohjaamisoikeus niin sanotusti päättyy harjoittelun ja opinnäytetyöni päätyttyä. Tytöt halusivat minun toimivan heidän ohjaajanaan loppuun saakka. Ennen työn päättymistä pohdimme Avartti-ohjaajan kanssa, että minä kouluttaudun ohjaajaksi ja jatkan ohjaajana nuorten kanssa loppuun asti. Minusta on hienoa nähdä, että opinnäytetyön tekeminen tuo mukanaan myös mahdollisuuden ryhtyä työskentelemään toiminnan parissa. Aluksi Avartti oli minulle sana muiden joukossa, mutta nyt se on minulle asia muiden arkipäivän asioiden joukossa. Seuraava kehitettävä tai pohdittava asia voisi olla, kuinka Avartin ikäraja saataisiin laskemaan, tulisi myös pohtia sitä, mitä Avartti tuo nuorille. Näiden kehitettävien asioiden kautta Avarttia saataisiin kehitettyä aina vaan paremmaksi toimintamuodoksi.

LÄHTEET

Ahokas, Marja, Ferchen, Maija, Hankonen, Nelli, Lautso, Anita & Pyysiäinen, Jarkko 2008. Sosiaalipsykologia. Helsinki: WSOY.

Beard, Colin & Wilson, John P, 2006. Experiential learning. A best practice handbook for educators and trainers. Philadelphia: Kogan Page.

Hietalahti, Mikko & Pulkkinen, Anna-Leena 2007. Nuorten ohjaajakoulutus Juvalla. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Kulttuuri-, nuoriso- ja sosiaalialanlaitos. Kulttuuri- ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

JJR-nuorisopalvelut. JJR-allianssikuntien nuorisostrategia vuosille 2010-2012 sekä strateginen toimintasuunnitelma vuosille 2013-2015. Moniste.

Kaukkila, Veli & Lehtonen, Elisa 2007. Ryhmästä enemmän: Käsikirja ryhmäohjaajan taitoja tarvitseville. Helsinki: SMS-tuotanto.

Kauppila, Maija-Sisko & Ruotsalainen, Jukka, 2007. Avartti nonformaalisen oppimisen menetelmänä. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, julkaisu 76, Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 458 – 473.

Kauppila, Maija-Sisko 2007. Avartti-nuoret sen tekevät! Tapaustutkimus The International Award For Young People- ohjelman tulosta osaksi suomalaista nuorisokasvatuksen rakennetta. Kuopin yliopisto. Sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos. Nuorisokasvatuksen maisteriohjelma. Pro gradu-tutkielma.

Kauppila, Maija-Sisko & Ruotsalainen, Jukka & Varesmaa, Mikko 2010. Avartti-ohjaajaopas. Jyväskylä: Etelä-Savon kirjapaino Oy.

Kauppila, Maija-Sisko 1999. The International Award for Young People – kansainvälisen nuorisotyön menetelmän soveltaminen Suomeen. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Kulttuuri-, nuoriso- ja sosiaalialanlaitos. Opinnäytetyö.

Ketkä ohjaavat?. Avartti-nuoret sen tekevät! WWW-dokumentti.
<http://avartti.fi/toiminta/ketka-ohjaavat/>. Päivitetty 29.12.2010. Luettu 29.12.2010.

Liikunta 2010. Avartti-nuoret sen tekevät! WWW-dokumentti.
<http://avartti.fi/toiminta/liikunta/>. Päivitetty 29.12.2010. Luettu 29.12.2010.

Juvan nuorisopalvelujen Avartti-kansio 2006. Lupa- ja toimintasuunnitelma hakemus 2000. Moniste.

Lähteenmaa, Jaana 2006. Avartti as Experienced by youth. A Qualitative case study. Mikkeli ammattikorkeakoulu Tutkimuksia 4. Mikkeli: Mikkeli ammattikorkeakoulu.

Mcmenamin, Andrew 2004. The International Award For Young People Handbook.

Miettinen, Sari 2010. Tutkimus- ja kehittämisosaaminen. Luentomateriaali 16.11.2010. Moniste.

Muhonen, Jyrki, Lallukka, Kirsi & Turtiainen, Pekka 2009. Pienryhmätoiminta lasten ja nuorten ehkäisevän työn menetelmänä. Jyväskylä: YAD Youth Against Drugs ry.

Niemistö, Raimo 2002. Ryhmän luovuus ja kehitysehdot. Helsinki: Palmenia-kustannus.

Palvelu 2010. Avartti-nuoret sen tekevät! WWW-dokumentti.
<http://avartti.fi/toiminta/palvelu/>. Päivitetty 29.12.2010. Luettu 29.12.2010.

Projekti 2010. Avartti-nuoret sen tekevät! WWW-dokumentti.
<http://avartti.fi/toiminta/projekti/>. Päivitetty 29.12.2010. Luettu 29.12.2010

Ruokamo, Sanna 2004. Avartti. Teoksessa Vihla, Maria, Elämä ei ole projekti. Puheenvuoro nuorisojärjestöjen pitkäjänteisen koulutus- ja kasvatustyön puolesta. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 39.

Salovaara, Reija 2009. Tukea nuoren kasvuun. Nuorisotyö 5/09, 9-10.

Salovaara, Reija 2009. Avartti, 10v. Nuorisotyö 5/09, 6.

Seikkailu 2010. Avartti-nuoret sen tekevät! WWW-dokumentti.
<http://avartti.fi/toiminta/seikkailu/>. Päivitetty 29.12.2010. Luettu 29.12.2010.

Taito 2010. Avartti-nuoret sen tekevät! WWW-dokumentti.
<http://avartti.fi/toiminta/taito/>. Päivitetty 29.12.2010. Luettu 29.12.2010.

Telemäki, Matti & Bowles, Steve, 2001. Seikkailukasvatuksen teoria ja käytäntö osa 1. Sarja B: Opetusmonisteita ja selosteita 15/2001. Kajaani: Kajaanin opettajankoulutusyksikkö.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Lasten asema ja palvelut 1990-luvun lamasta tähän päivään. WWW-dokumentti. http://info.stakes.fi/kouluterveys/kysely/Lama_lapset.pdf
Luettu 07.04.2011.

Ulvinen, Veli-Matti (toim.), 1996. Lasten ja nuorten syrjäytymistä koskevan tutkimuksen mahdollisuudet. Helsinki: Nykypaino Oy. WWW-dokumentti.
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisoasiain_neuvottelukunta/julkaisut/muut_tutkimukset/Lasten_ja_nuorten_syrjxytymistx_koskevan_tutkimuksen_mahdollisuudet.pdf. Luettu 07.04.2011.

Vilkkä, Hanna & Airaksinen, Tiina 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Warren, Karen, Sakofs, Mitchell & Hunt, Jasper S Jr. 1995. The theory of experiential education. A collection of articles addressing the historical, philosophical, social, and psychological foundations of experiential education. Boulder: Assosiaton for Experiential Education.

LIITTEET

LIITE 1

KYSELY

Nimi?

Ikä?

Minkä tason/ mitkä tasot olet Avartista suorittanut?

Milloin suoritit Avartin? Oliko Avartin suoritusajankohta sinusta hyvä, vai olisiko jokin muu ollut parempi?

Kerro Avartti-ryhmästäsi? Tunsitko kaikki etukäteen, vai tutustuitko heihin toiminnan aikana? Oliko siitä hyötyä vai haittaa? Kerro myös yksi ryhmässäsi koettu hyvä ja huono kokemus?

Mistä syystä lähdit Avartti-toimintaan mukaan?

Millaista hyötyä Avartista sinulle on ollut (koulu, työ, tulevaisuus ym.)?

Millaisia kokemuksia Avartti sinulle toi? Kerro ja kuvaile.

Oliko/ onko mielestäsi Juvan kunnassa riittävästi järjestö-/ yhdistystarjontaa Avartin suorittamiseen?

Kuvaile, millaista tavoitteiden asettaminen oli kussakin toiminnossa (palvelu, seikkailu, palvelu ja taito)? Kerro myös mitkä olivat sinun onnistumis- ja epäonnistumisen kokemukset toiminnoissa?

Kuka/ ketkä toimivat sinun Avartti-ohjaajina? Millaista ohjaajan antama ohjaus sinun mielestäsi oli?

Saitko ohjausta riittävästi?

Oliko ohjaajia riittävästi, tarvitsisiko Juvan Avartti lisää ohjaajia tulevaisuudessa?

Kerro millä tavoin ohjaaja piti sinuun yhteyttä, kuinka usein tapasitte? Mitä muita keinoja olisi yhteydenpitoon?

Tuntuiko sinusta koskaan siltä, että haluaisit keskeyttää toiminnan, Milloin ja miksi?

Kerro mitkä olivat sinun parhaat/ huonoimmat kokemukset Avartin aikana, Miksi?

Suosittelisitko Avartti-toimintaa muille, kenelle?

Risut ja ruusut Juvan Avartti-toiminnalle?

LIITE 2

Avartti-ohjaajan haastattelu

Juvan Avartti-historiasta

1. Vuosi, jolloin Avartti-toiminta alkoi Juvalla? Mitä tuli tehdä, että toiminta aloitettiin?
2. Montako Avartti-ryhmää näiden vuosien aikana on ollut, Mikä on suorittaneiden ja keskeyttäneiden suhde? Monta suorittanut loppuun ja monta keskeyttänyt?
3. Lupahakemuksessa ja toimintasuunnitelmassa oli ”5vuoden päästä Juvan kunnan alueella nuorten parissa Avartti-toiminta laajenee yhdeksi kunnallisen nuorisotyön toimintamuodoksi.” ”Toiminnassa on mukana vuosittain 5-10 nuorta, joiden tukena toimivat nuorisoalan ammattilaiset ja muut toiminnasta kiinnostuneet aikuiset”. Onko tämä tavoite mielestäsi toteutunut näinä vuosina? Miten on ja miten ei?
4. Mitkä kaikki järjestöt/ yhdistykset ovat tällä hetkellä Avartti-toiminnassa yhteistyökumppaneina? Miten yhteistyö on toiminut? Mikä hyvin, mikä ei?
5. Mitä asioita tulee ottaa huomioon aina uuden ryhmän kanssa aloittaessa/ toimiessa?

Ohjaajat

6. Montako ohjaajaa Avartissa tällä hetkellä toimii (Juvalla)? Millaiset vastuualueet ohjaajilla on? Tulisiko mielestäsi jotakin muuttaa?
7. Mitä mieltä olet Juvan Avartti-ohjaajien määrästä/ tilanteesta?
8. Onko ohjaajilla mielestäsi riittävästi aikaa toimintaan?
9. Millainen ohjaaja Avartti-ohjaajan tulisi mielestäsi olla? Mitä taitoja ja tietoja?

Toiminnot

10. Kuinka informoitte nuorille alkavasta toiminnasta?
11. Keinot joilla saitte motivoitua nuoret mukaan toimintaan?
12. Kuinka motivoitte nuoria jatkamaan toimintaa? Oliko nuorissa monia, jotka tarvitsivat ”ylimääräistä” potkimista eteenpäin? Miten kesken toiminnan motiivointi tapahtui?
13. Mitä teitte tilanteessa, jossa nuori jätti toiminnan kesken?
14. Kerro jostakin ensimmäisestä tapaamisestanne? Mitä ajatuksia ensimmäinen tapaaminen toi, mitä ensimmäisellä tapaamisella tehtiin?
15. Kuinka usein tapasitte nuoret toimintojen aikana?
16. Miten muuten yhteydenpito hoidettiin, jos nuori ei saapunut sovittuun tapamiseen, mitä sitten tapahtui?
17. Kerro kuinka tavoitteiden asettaminen ja toimintojen löytäminen nuorilta yleisesti ottaen on onnistunut? Onko syntynyt mitään ongelmia? Miten ongelmat on ratkaistu?

18. Avartti-ohjelmassa on ollut aiemmin osana ohjaajakoulutus, kerro mitä hyötyä ja mitä haittaa siitä mielestäsi on?
19. Kerro seikkailutoiminnon suorittamisesta, kuinka paljon suunnitteluun on varattu yleisesti aikaa, ketkä aikuiset seikkailusta vastaavat, millaisia ajatuksia seikkailutoiminto on nuorissa herättänyt?
20. Mistä Avarttiin tarkoitettu rahoitus tulee?
21. Millaisia ajatuksia toiminnot ja Avartti yleensä on nuorissa herättänyt?
22. Risut ja Ruusut Avartti-toiminnalle yleisesti sekä Juvan osalta?
23. Kerro, millainen tapahtuma tunnustusten jako on ollut? Millaisena nuoret ovat sen kokeneet?
24. Mitä tekisit toisin näiden Avartti-vuosien aikana, jos voisit?

LIITE 3 Opinnäytetyöpäiväkirja esimerkki

Torstai 24.2.2011

Viikko hiihtolomaan. Tytöt ovat edistyneet *Avartissa* hienosti. Muilla tytöillä paitsi Kaisalla ja Kirsillä (nimet muutettu) on toiminnot ja niille tavoitteet tehtynä. Nyt vain mietimme Kaisan ja Kirsin taitotoimintoja. Minä ehdotin heille vaikka mitä mutta oikein mikään ei kelvannut. Nuorten kanssa keskusteleminen on välillä hankalaa. Heistä huomasin, että hiihtolomaa odotetaan ja oleminen ja tekeminen olivat hieman hankalaa. He olivat todella levottomia ja puheliaita.

Olin ehtinyt suunnitella hieman erityistä ohjelmaa. Tapaaminenhan oli tyttötalon alussa, mutta tyttötalon ohjelma oli sen verran väliä, että tapasin tytöt silloin.

Olin suunnitellut nuorille päiväkirjan tekemisen tälle tapaamiselle. Työstin heille esimerkin sekä heidän päiväkirjoihin vaativat sivut värikkäin teemoin. Tehtyäni vihkopohjat ja esimerkin, nuoret saivat koota itselleen haluamansa vihkon. Vihkon nimi oli *Minun Avarttini*. Vihko oli tarkoitettu nuorien käyttöön päiväkirjamuotona. He saivat kirjoittaa päiväkirjaan jokaises-

ta tekemästään toimintotunnista ajatuksia ja kokemuksia ja siitä, mitä he minäkin päivänä olivat tehneet. Nuoret olivat tekemisestä innoissaan, sillä he olivat melko levottomia. Tuossa tilassa seikkailusta tai muista toiminnoista puhuminen olisi mennyt toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos. Nuorten kanssa toimittaessa olen huomannut sen, että nuoria täytyy osata lukea, että tapaamiset onnistuisivat ja toisivat toimintaan jotakin hyötyä. Jos nuoret olivat vilkkaita, tapaamiset olivat lyhyitä ja ytimekkäitä ja jos nuoret olivat rauhallisia, heidän kanssaan pysyi vaikka suunnittelemaan seikkailuja.

Päivän aikana me kokosimme päiväkirjat kullekin, juttelimme kunkin toiminnoista ja lopuksi katsoimme tyttöjen talossa elokuvan. Seuraavan kerran tapaamisessa loman jälkeen ajatuksenani olisi työstää seikkailua eteenpäin, tietysti tyttöjen virtatasosta riippuen :D Tapaaminen sujui hyvin ja nuoret olivat päivään tyytyväisiä. Itsellemkin jäi hyvä mieli kuin tytöillä oli hyvä olla ja hyvä mieli toiminnasta. Nuorista huomasin, että *Avartti* on jo jollakin tapaa heidän mielissään ja toiminta alkoi sujua.

LIITE 4 Lupalomake-esimerkki

Juvan nuorisopalvelut

19.1.2011

Avartti-nuoret sen tekevät

Annan luvan, että

---

otettuja kuvia, jonka holhooja olen saa käyttää Juvan Avartti-toiminnasta kertovassa opinnäytetyössä, netti-sivuilla sekä muissa Juvan nuorisopalveluiden toimintaa esittelevässä viestintämateriaalissa taikka sellaisessa viestinnässä, joista nuorisovaltuusto katsoo tarpeelliseksi (esim. tapahtumista kertovat jutut, kunnan, Ely:n, tai EU-hankkeiden julkaisut).

Päiväys ja allekirjoitus:

Juvan nuorisopalvelut

Hei,

olen Anni Manninen. Opiskelen Mikkelin Ammattikorkeakoulussa Yhteisöpedagogin alaa kolmatta vuotta. Teen opinnäytetyötäni Avartti-nuoret sen tekevät! –toiminnasta. Aion tehdä haastattelun jo Avartti-toiminnan pronssitason suorittaneille nuorille. Pyydän teiltä lupaa nuoren haastatteluun, jonka lähetän heille sähköpostitse tammikuun aikana.

Pyydän teitä palauttamaan lomakkeen palautuskuoressa 31.1.2011 mennessä.

Opinnäytetyöni vastaava opettaja on Tommi Pantzar (puhelinnumero).

Terveisin

Anni Manninen

(puhelinnumero ja sähköposti)